Lietuvos Nacionalinė M.Mažvydo Biblioteka

This paper was mailed
Thursday, November 23, 1989.

Nepriklausoma Lietuva

Dlp (LK) 2828

Nr. 47 (49–ieji metai) • 1989 m. LAPKRIČIO – NOVEMBER 23 d. • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St., LA SALLE, P.Q. H8P 1C4. • Tel.: 366–6220 • 50 c.

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

h.n.

EUROPA SKUBIAI KRATOSI KOMUNIZMO

Nepaprastu greičiu krenta viena po kitos Kremliaus ir paklusnių komunistinių režimų suraizgytos pamėklės Europoje. Kartu su jomis trupa ir byra Markso, Engelso, Lenino ir Stalino žudybėmis ir melu bandytoji įgyvendinti neįmanomoji proletariato diktatūra. Tik per praeitą savaitę milijonai vokiečių iš bolševikų sulipdytos Rytų Vokietijos lankėsi Vakarų Vokietijoje per pralaužtąją gėdos sieną, kurią Maskvos įsakymu pastatė, kad pavergtieji negalėtų bėgti laisvėn. Milžiniškos demonstracijos tebevyksta Rytų Berlyne, Leipzige ir Dresdene, sušauktos masinio sąjūdžio, pasivadinusio Naujuoju Forumu, ir atgimusių opozicinių partijų. Demonstrantai reikalauja dabar ne tiktai laisvės ir demokratijos, bet Egon Krenz'o atsistatydinimo, panaikinimo komunistų partijos pirmavimo ir diktatūros, ir Vokietijos susivienijimo. Šio pastarojo *labiausiai baiminasi* privilegijuotieji partijos buržujai ir biurokratai, apdovanoti medaliais ir privilegijomis, o taip pat ir Kremlius. Su rūpesčiu žvelgia į suvienytos Vokietijos galimybę ir Europos valstybės, prisimindamos abu pasaulinius karus ir vokiečių DRANCH NACH OSTEN (taip pat į Vakarus!) su imperijos ir nacių vėliavomis. Tačiau dabartinės Vakarų Vokietijos politinės partijos labai aiškiai pasisako už taikų sugyvenimą ir SUVIENYTAS EUROPOS VALSTYBES. Tokios Europos vienybės trokšta šiuo metu beveik visos Europos valstybės.

Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje, kaip žinoma, vis labiau artėjama prie aiškaus nepriklausomybės reikalavimo.

Ir kitose Sovietijos, taip vadinamose, socialistinėse respublikose laisvės ir demokratijos troškimas neatslūgsta: ne tiktai Ukrainoje, Armėnijoje, Azarbeidžiane, bet ir paties Stalino gimtinėje - Gruzijoje. Š.m. lapkričio 20 d. Gruzijos parlamentas vienbalsiai priėme konstitucinę pataisą, kad Gruzija turi šventą ir neatšaukiamą teisę atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos.

Jeigu Lenkijoje ir Vengrijoje komunistinis režimas yra praktiškai likviduotas, tai Čekoslovakijoje milžiniškomis demonstracijomis Prahoje sustabarėjęs stalinistinis režimas yra jau priremtas prie sienos. Jo žlugimo galima laukti kasdien.

Nuostabą kelia laisvės ir demokratijos sąjūdžiai Bulgarijoje ir net Albanijoje. Bulgarija nuo seno buvo pati ištikimiausia Maskvos bendradarbė. Tačiau diktatoriui Živkov'ui praradus sostą, minios išdrįso išeiti į gatves ir reikalauti žmoniško gyvenimo. Kol kas tiktai Rumunijos diktatorius Ceausescu vaidinąs mažą stalinuką, nenori nieko girdėti apie reformas ir komunizmo žlugimą. Pasodinęs valdžioj žmoną ir visą savo giminę, jis tikisi kaip nors pralysti pro laisvės pūgą nematomas. Vargu ar jam pasiseks, nes ir jo dienos jau suskaitytos.

LIETUVIŲ KOMUNISTŲ PARTIJA MASKVOS GRASINIMMŲ NEPABŪGO

Skubiai Maskvon pakviestieji Lietuvos Komunistų partijos vadovai, kaip praneša vakariečių žinių agentūra, Kremliaus grasinimų neišsigando ir įvyksiančiame Lietuvos Komunistų partijos kongrese pasiūlys delegatams steigti Lietuvos Komunistų partiją, nepriklausančią visasąjungi-nei Sovietų Sąjungos partijai. Tai būtų pirmas toks atsitikimas Sovietų Sąjungos respublikose ir jo *labai nepageidauja* Kremliaus valdovai. Tačiau kaip matosi iš Lietuvos spaudoje pasirodžiusių pasisakymų ir ateinančių žinių iš Lietuvos, Lietuvos Komunistų partija taps nepriklausoma nuo Maskvos.

VAKARŲ VOKIETIJA *SIŪLO BENDRUS PINIGUS*

Iš Bonn'os pranešama, kad Vakarų Vokietijos vyriausybė lapkričio mėn. 21 d. pasiūlė projektą finansuoti bendrą visiems priimtinos valiutos fondą su Rytų Vokietija. Tai padėtų Rytų Vokietijos piliečiams įsigyti auksu *pagrįstos valiutos*..

PAKEISTAS POLITBIURO NARYS LEV ZAIKOV'AS

Reuterio žiniomis, kietas Politbiuro narys, Maskvos Komunistų Partijos vadas, pašalintas iš savo pareigų. Jis pasirodė nepritariantis sušvelnintai politikai, *pašalino dailininkus* ir muzikus iš gatvių, uždraudė viešus susirinkimus. Per Maskvos televizijos stotį anksčiau jis buvo kritikavęs persitvarkymus,sakydamas, kad juos kelia utopiškieji galvojimai įkaitinti didele dalimi ambicijų ir avantiurizmo.

Jeigu tik taip jis sugebėjo *perprasti* ir *įvertinti* įvykius, tai labai nutolęs nuo realybės, nemažiau ambicingas pasirodė ir jis pats...

Dešinėje

Kanados min. pirm. Brian Mulroney ir jo žmona Mila Canadian Multilingual Press Fedracijos pokylių salėje Toronte, iškilmiu metu.

Dabar jis su žmona Mila viešėsi Maskvoje.

Nuotrauka St. Varankos

JOE CLARK

KANADOS MINISTERIS PIRMININKAS BRIAN MULRONEY MASKVOJE PRISIMINS IR PABALTIJĮ

Toronto dienraštis THE GLOBE AND MAIL lapkričio 20 d. numeryje, pirmame puslapyje, atspausdino savo Švedijos reporterio Jeff Sallot reportažą, pavadintą: WILL TALK TO THE SOVIETS ABOUT BALTIC'S STATUS, MULRONEY PLEDGES (Kalbės su Sovietais apie Baltijos /valstybių, h.n./ statusą, žada Mulroney). Reportažas pradedamas taip:

"Ministeris pirmininkas Brian Mulroney sakosi priminsiąs Sovietų prezidentui Michail'ui Gorbačiov'ui apie Kanados įsitikinimą kad Baltijos valstybės buvo 1940 metais nelegaliai Sovietų Sąjungos okupuotos".

Toliau straipsnyje rašoma apie dideles demonstracijas Latvijos sostinėje Rygoje, minint 71-ąsias Latvijos nepriklausomybės paskelbimo metines. Pirmą kartą jos buvo netrukdomos. Prisimenama taip pat, kad panašūs nepriklausomybės minėjimai buvo šių metų pradžioje i atšvęsti laisvai Lietuvoje ir Estijoje.

Prisimenama: "Kanados politinis nusistatymas, kaip ir daugelio kitų Šiaurės Atlanto Sutarties orgnizacijos valstybių yra, kad tos mažos, kadaise nepriklausomos Baltijos valstybės, Latvija, Estija ir *Lietuva, buvo Sovietų* Sąjungos nelegaliai prarytos (gobbled up), Antrojo pasaulinio karo metu, kaip išvada Hitlerio pakto su Stalinu."

Reportaže minima, kad Mulroney su užsienių reikalu ministeriu Joe Clark, 250 biznierių ir nemažo skaičiaus patarėjų svita, atvyks Maskvon š.m. lapkričio mėn. 20 d. iš Stokholmo, kur buvo sustoję 36-ioms valandoms. Švedijos sostinėje, po pasimatymo su Švedijos min. pirmininku, kalbėdamas su reporteriais ir paklaustas, ar Kanada laiko Baltijos valstybes okupuotomis teritorijomis, atsakė, kad Sovietų Sąjungos valdymo teisėtumo Baltijos valstybėse Kanada niekados nepripažinusi.

Reportaže minima, kad baltiečiai Stokholme demonstravo lapkričio 18 d., reikalaudami, kad Švedijos min. pirm. Carlsson atšauktų jo užsienių reikalų ministerio Sten Andersen'o leptelėjimą, kad Baltijos valstybės, anot jo, nesančios okupuotos teritorijos.

Komentaras trumpas: švedai mums atlieka meškos patarnavimą nuo Pabaltijo okupacijos pradžios, pradedant pabaltiečių karininkų grąžinimu sovietinėn mirtin. Sotūs ir išlepę salioniniai kairieji, pasirodo, nemažiau tik savo kailiu tesidomi, kaip ir Vakarų kapitalistų egoistai Per ilgai, deja, Švedija nematė vergijos ir svetimųjų batų bei botagų.

NEPAVARTOS KARINĖS JĖGOS PABALTYJE

Lapkričio mėn.22 d. Kanados radijo stotys pranešė, kad Sovietų Sąjungos užsienio reikalų min. E. Ševardnadze užtikrino Kanados užsienio reikalų ministeriui Joe Clark, kad Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje Maskva nepanaudos karinių pajėgų prieš laisvės sąjūdžius.

TOKĮ ATVIRĄ LAIŠKĄ KANADOS LIETUVIŲ VARDU GAVO min.p-kas BRIAN MULRONEY PRIEŠ VYKSTANT Į MASKVĄ:

Dear Mr. Prime Minister:

We wish you every success in your visit to Moscow, Kiev and Leningrad and applaud your interest in the momentous events now teking place in Eastern Europe.

As Canadians of Lithuanian origin, we have been awed by the surge of freedom and democracy in the Baltic States and grateful that this process has been peaceful and legal. Lithuania, Estonia and Latvia are once again becoming civilized, just societies. The people of the Baltic States are voicing openly wishes which earlier could not even be dreamed about - restoration of the independence that was so cruelly snatched from them by Stalin.

Since 1939 millions of Balts have died at athe hands of both the Nazis and the Soviets. Mr. Prime Minister, do not let their deaths be in vain. Please take this opportunity to help their countries regain full independence peacefully and democratically. President Gorbachev might be reminded that righting historical injustices can only make the U.S.S.R. stronger not weaker. That friendly neighbours are vastly preferable to sullen, restive colonies.

We believe that President Gorbachev may argue that the Baltic question is solely an internal matter and that Baltic independence would destabilize the Soviet Union. As we are sure you are well aware, neither argument is correct.

The Baltic States were and are an integral part of Europe. The Baltic States are colonies of the U.S.S.R. and colonialism is a global concern. In this regard Blacks in South Africa recognized their kinship to the people of the Baltic States and decided to emulate the extraordinary "Baltic Human Chain" of August.

It is the threatened collapse of Russia's economy that most imperils stability, not the legitimate, peaceful desires of the Baltic States. Baltic leaders have continually maintained that they have no wish to sever their economic links with Russia. In fact, one might argue an independent Lithuania, Latvia and Estonia, like Finland, will be economically beneficial to the U.S.S.R.

You will have opportunities to meet unofficially with parliamentarians from Lithuania. Ask them yourself what they want, what they need and what they hope from Canada.

On February 24-th, Lithuania will hold new elections for its Supreme Soviet. These elections are critical to the future of Lithuania. Sajudis is poised to win an overwhelming majority. Only blatant manipulation of the electoral process could block that victory.

Canada is respected and even revered in the Baltic States as a nation where morality and truth hold sway. We know that you cannot visit Baltic States because of their unique position in international law. But be assured that their millions of citizens are grateful for your's and Canada's interest.

Mr. Prime Minister, please communicate these concerns to President Gobachev.

Yours respectfully,

Al Pacevičius,
President, Canadian Lithuanian Community.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS-"NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366–6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independant Lithuania Publishing Co., 7722 George St. LaSalle, P.Q. H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje – $ 22.00
Rėmėjo – $ 25.00

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS XIV-TOSIOS KRAŠTO TARYBOS pirmosios sesijos, įvykusios 1989 m. spalio mėn. 28-29 dienomis Toronto Lietuvių Namuose

I - Įvadas - principinis pasisakymas

Gyvename Lietuvos valstybingumo atstatymui lemtingą laikotarpį. Ivykių raida veda Tautą prie valstybinio nepriklausomybės paskelbimo slenksčio artimoje ateityje. Išeivijos lietuviai žengia kartu su Tauta, išreikšdami solidarumą, suteikiant politinę, moralinę bei konkrečią paramą.

Kanados Lietuvių Bendruomenė su rimtimi ir didžia viltimi jungiasi su visomis išeivijos institucijomis ir Lietuvoje veikiančiomis grupėmis, kurios siekia Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo.

KLB Krašto Taryba įpareigoja KLB Krašto valdybą:

1) Dėti visas galimas pastangas ruošti pasaulio viešąją opiniją galimam Lietuvos nepriklausomybės paskelbimui artimoje ateityje.
2) Kelti Lietuvos valstybingumo klausimą per Kanados vyriausybę tarptautinėje politinėje arenoje, remiantis tarptautinės teisės pažeidimo principu.
3) Burti visas Kanados lietuvių finansines pajėgas į paramą Sąjūdžio organizuojamiems rinkimams, remti rinkiminę akciją visuose Lietuvos rajonuose.
4) Greitai reaguoti į įvykius Lietuvoje, ruošiant politines analizes bei prognozes, tuo įtaigojant Kanadoje veikiančius politinius sluoksnius nepriklausomos Lietuvos naudai.

Sąmoninga aktyvi išeivija yra brangiausia dovana atgimstančiai Lietuvai.

II - Konkretūs darbai

1) Įpareigoja KLB Krašto vadybą sudaryti komisiją, kuri vystytų konkrečią akciją talkinti Lietuvai išsilaisvinimo darbuose.
2) Įpareigoja KLB Krašto valdybą tartis su PLB ir JAV LB, kad iki šių metų glo būtų sušauktas darbo posėdis išdirbti pilnai integruotą veiklos planą dėl ryšių su Lietuva 1990 m. ir iki pat Lietuvos nepriklausomybės atstatymo.
3) Įpareigoja KLB Krašto valdybą įsteigti finansų komisiją, kuri ištirtų KLB finansinę padėtį bei poreikius ir rūpintųsi lėšų telkimu Lietuvos nepriklausomybės atstatymo veiklai Lietuvoje ir išeivijoje.
4) Įpareigoja KLB Krašto valdybą surasti ir užangažuoti pagal reikalą įvairių sričių specialistus, kurie paaukotų savo profesinius patarnavimus KLB konkrečių darbų įvykdymui.
5) Įgalioja KLB Krašto valdybą, reikalui esant, samdyti kompetetingus asmenis prisidėti prie nuolatinių ryšių palaikymo su spauda ir valdžios pareigūnų inforamvimu
6) Įpareigoja KLB Krašto valdybą skleisti periodines santraukas informacijos, ateinančios iš Lietuvos.
7) Skatina visus KLB Krašto Tarybos narius užsipreņumeruoti LPS leidžiamą dienraštį "Respublika".
8) Skatina visus KLB Krašto tarybos narius užmegzti ir palaikyti nuolatinius ryšius su SĄJŪDŽIU, dedant pastangas savo lėšomis nuvykti į Lietuvą.
9) Įpareigoja KLB Krašto valdybą pervesti $15,000 PLB Sąjūdžio fondui mėnesio laikotarpyje Sąjūdžio rinkiminei veiklai paremti.
10) Įpareigoja KLB Krašto valdybą nusiųsti Prancūzijos LB $1,000 paremti jų pastangas šelpti lankytojus iš Lietuvos.
11) Įpareigoja KLB Krašto valdybą sudaryti akivaizdinę programą, kurios tikslas būtų informuoti visuomenę, ypač jaunąją kartą, apie dabartinius įvykius Lietuvoje, tuo sužadinant sąmoningą apsisprendimą tapti aktyviais LB nariais. Šią programą paskleisti visose apylinkėse, lietuviškose mokyklose, organizacijose ir kultūriniuose vienetuose.
12) Įpareigoja KLB Krašto valdybą, pasitarus su PLB, JAV LB ir Kanados kultūriniais vienetais išvystyti kultūrinių švenčių veiklos planą, įjungiant kursus, seminarus bei naujas programas, kurios apimtų visas menines išgales.
13 a) Kanados LB steigia Kanados Lietuvių Muziejų-Archyvą ir yra teisiniai ir finansiniai už jį atsakinga.
   b) Kanados Lietuvių Muziejus-Archyvas veikia savarankiškai pagal Kanados LB (Krašto valdybos) patvirtintą statutą.
   c) Kanados Lietuvių Muziejų-Archyvą tvarko Kanados LB (Krašto valdybos) pakviesta trijų metų kadencijai Muziejaus-Archyvo Taryba.
   d) Kanados Lietuvių Muziejaus-Archyvo Tarybos pirmininkas yra Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybos narys.

III - Padėkos ir sveikinimai

1) Sveikina jus, brangios sesės ir broliai, ir džiaugiasi jūsų darbais tautos persitvarkymo ir atgimimo istorinėje kovoje už išlaisvinimą. Tegu ši kova mus ir jus dar labiau sujungia ir duoda visiems ištvermės ir susiklausymo nenuleisti akių nuo amžino Lietuvos priešo galimų kėslų jūsų darbui pakenkti.
2) Sveikina Pasaulio Lietuvių Bendruomenę ir džiaugiasi Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos darbais užmezgant artimus ryšius su Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, Laisvės Lygos ir kitais atgimimo kovos organizatoriais ir dėkoja jos pirmininkui ir visiems valsdybos nariams už jų įdėtas pastangas.
3) Dėkoja PLB valdybos pirmininkui dr. Vyt. Bieliauskui, už jo dalyvavimą, sveikinimus Tarybos sesijos dalyviams ir veiklos pranešimą.
4) Dėkoja KLB Krašto valdybai šia sesija baigusiai savo kadenciją, už jų sėkmingą darbą, darnią veiklą, už suruoštus renginius ir už valdybos narių asmeniškas pastangas bei pasiaukojimą.
5) Dėkoja KLB reikalų vedėjai Darijai Deksnytei už efektingos raštinės įkūrimą ir sklandų vedimą, nuolatinį ryšių palaikymą ir nenuilstamą rūpestį KLB darbais.
6) Dėkoja Česlovui Stankevičiui ir Zigmui Vaišvilai už dalyvavimą Tarybos sesijoje, ypač jų svarbų įnašą dalyvaujant simpoziume ir mums suteikiant esminių žinių apie Sąjūdžio veiklą.
7) Dėkoja visiems simpoziumo referentams už suteiktas mintis sprendžiant ir vystant tolimesnę KLB veiklą.
8) Dėkoja Lietuvos generaliniam konsului dr. J. Žmuidzinui, VLIK"ui ir visiems Tarybos sesiją sveikinusiems raštu ar žodžiu.
9) Dėkoja Kanados Lietuvių Fondui už jo nuolatinę paramą finansuojant Kanados Lietuvių Bendruomenės darbus. Didelė padėka taipgi priklauso lietuviškiems bankams, parapijoms ir visoms kitoms organizacijoms bei pavieniams asmenims už jų pastangas ir paramą organizuojant lietuvybės išlaikymo ir politinės veiklos darbus Kanadoje.
10) Dėkoja Toronto Lietuvių Namams už leidimą pasinaudoti patalpomis Tarybos sesijos metu.

Nutarimų sesiją sudaro:
Rasa Lukoševičiūtė-Kurienė (Londonas)
Gabija Juozapavičiūtė-Petrauskienė (Torontas)
Ramunė Sakalaitė- Jonaitienė (Torontas)

1989 m.spalio mėn.28 d., KLB XIV-tosios Krašto Tarybos I-ojoje sesijoje Toronto Lietuvių Namuose kalba KLB Krašto Valdybos pirm., pareigas baigiantis Vyt. BIRETA.

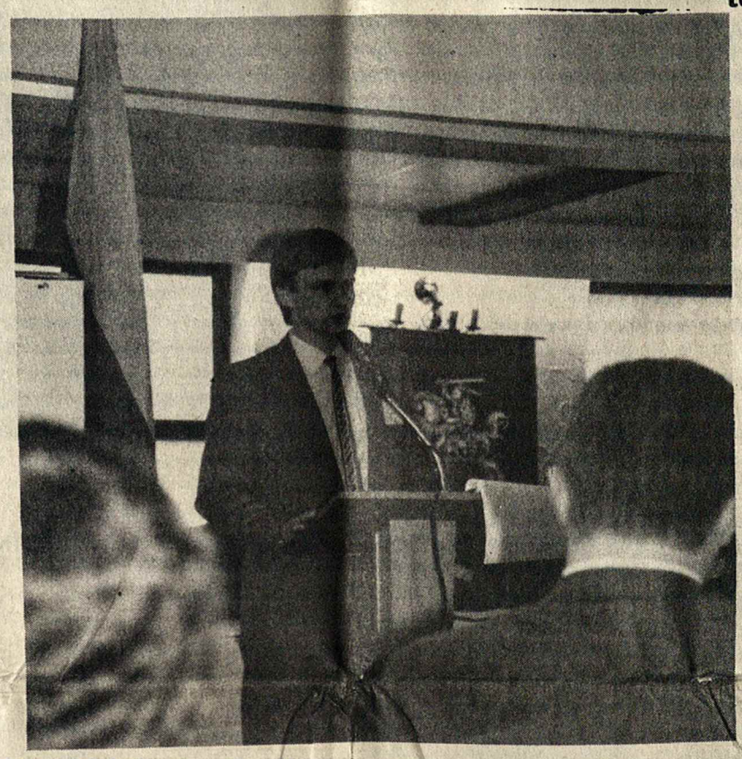

KLB XIV Krašto Tarybos suvažiavime LN Toronte, paskaitą skaito Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio veikėjas, Lietuvos liaudies deputatas ZIGMAS VAIŠVILA

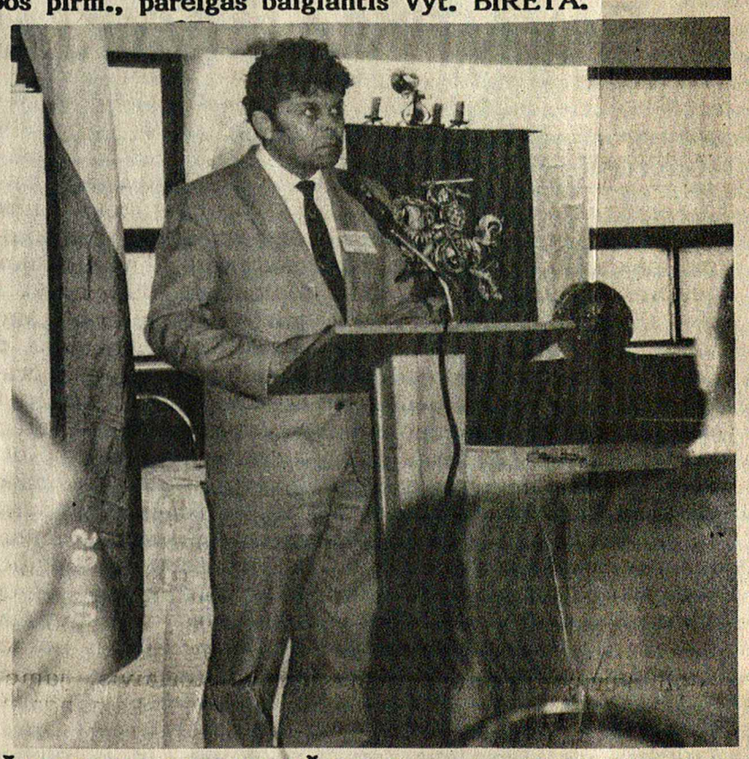

ČESLOVAS STANKEVIČIUS, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio Kauno Tarybos pirmininkas KLB XIV Krašto Tarybos suvažiavime taria žodį.

ROMOS SIMPOZIUMAS SOVIETŲ SĄJUNGOS NACIONALINĖS POLITIKOS KRIZĖS KLAUSIMAIS

Doc. V. Skuodis
/tęsinys/

4.

Karen Aguljan (Armenija) pabrėžė, jog dabar Sovietų Sąjungoje yra pažeidžiama svarbiausioji žmogaus teisė - -teisė gyventi.

Leonidas Pliušč (Ukraina) konstatavo, jog pačioje Rusijoje yra judėjimų, kurie siekia imperijos suirimo. Daugelis supranta, kad pastangos tą imperiją išsaugoti, prives prie tragiškų pasekmių. Dabar svarbu, kaip nuo tos imperijos atiskirti respublikoms, kurios to siekia ir kad tas atsiskyrimas įvyktų taikiu būdu. Sovietinei mafijai reikalingi neutarimai tarp tautų. Tai naudinga ir Gorbačiovui, nors jo "perestroikai" tai daro žalą. Sovietijoje apie įvykius Pabaltijo kraštuose informuojama iškreiptai ir daug ką nutylint. Nutylima ir apie stiprias rusiško jo šovinizmo apraiškas tuose kraštuose. Tačiau centrinėje spaudoje pabaltiečiai yra nuolatos kaltinami nacionalizmu, šovinizmu ir ekstremizmu. Tai oficialioji dezinformacija. Neoficialiąją dezinformaciją skleidžia KGB tarnybos. Pavojingą vaidmenį atlieka "Jedinstvos" tipo "internacionaliniai" judėjimai. Juos organizuoja KGB, MVD (Vidaus reikalų ministerijos) ir komunistų partija. Šiuo metu organizuojami vadinamieji drbininkų komitetai, ypač Ukrainoje. Lietuvoje tokie "judėjimai" kursto lenkus prieš lietuvius. Gruzijoje sukurstyti abchazai prieš gruzinus, Moldavijoje - guguluzai prieš moldavus, azerbaidžaniečiai prieš armėnus. Jeigu Gorbačiovas laiku būtų išsprendęs deprotacijų klausimus, nebūtų buvę kraujo praliejimo Vidurineje Azijoje, Gruzijoje ir kitur. Kaukaze visus nerimus organizuoja Maskvos mafija. Moldavijoje prieš moldavus yra sukurtyti surusėję ukrainiečiai. Jų ten 13%, rusų - 9%. Pabaltiečiai palaiko ukrainiečius. Ukrainoje dar nėra tokių šovinistinių organizacijų kaip "interforntai", "Pamiatj" ir kitų panašių. Tačiau daromos įvairios provokacijos. pavyzdžiui, Lvove buvo paskleistos proklamacijos, kurios ragino ruošti pogromus rusams. Visoje Ukrainoje girdėti kalbos apie tokių pogromų galimybę. Rusų dvasinė hierarchija talkina KGB ir skatina įtampą Ukrainos provoslavų ir katalikų. Jos išpuoliai prieš katalikus yra bjauresni, negu ateistinės valdžios. Visi tautiniai-demokratiniai judėjimai turėtų susijungti. Jie tai daro, tačiau ne visada sėkmingai. Susijungti trukdo valdžia. Iš paskutinio TSKP plenumo buvo tikimasi svarbių pakeitimų. Tačiau Gorbačiovas vis dar ieško būdų išsaugoti imperiją. Jis siekia reformų senosios konstitucijos pagrindu. Pabaltiečiai siūlo sudaryti visiškai naują konstituciją, nes kitu atveju bus daroma viskas, kad tik būtų išsaugota imperija.

Kun. Alfonsas Svarinskas (Lietuva) padėkojo šio simpoziumo organizatoriams sakydamas, jog mums visiems yra didelė pagalba, kad mūsų kova už demokratiją ir laisvę yra pakeliama į tarptautinį lygį. **(b. d.)**

VLIKO SEIMO PAREIŠKIMAS

VLIKO Seimas Baltimorėje, išklausęs Seimo delegatų ir okupuotos Lietuvos atstovų iš Lietuvos Laisvės Lygos, Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio, Lietuvos Demokratų Partijos, Helsinkio grupės bei Krikščionių Demokratų pranešimų apie ekonominę, socialinę, kultūrinę ir politinę padėtį Lietuvoje ir Vakarų valstybių reakciją į vykstančius Sovietų Sąjungoje pasikeitimus, taria:

- Lietuvių tautos laisvė ir Lietuvos valstybės nepriklausomybė yra tautos egzistencijos ir jos visokeriopos gerovės būtina sąlyga.

- Lietuvos valstybės suverenumas priklauso lietvių tautai, tačiau suvereninių teisių vykdymas buvo pertraukatas. Sovietų Sąjungai vykdant Stalino-Hitlerio paktą, Lietuvos valstybė tapo Sovietų Sąjungos okupuota ir įjungta į Sovietų Sąjungą. Ši sovietų aneksija didelės daugumos laisvojo pasulio valstybių nepripažįstama teisėta.

- Lietuvių tauta niekada nesusitaikstė su jos pavergimu. Tas tautos ryžtas atgauti lisvę ir nepriklausomybę reiškėsi partizanine veikla, pasyviu pasipriešinimu, gausia pogrindine spauda ir kitomis priemonemis okupuotoje Lietuvoje ir išeivijoje.

- Gorbačiov'o vykdoma atvirumo politika palietė palaipsniui vidaus reikalus ir tarptautines politines problemas, sudarydama naują politinę atmosferą. Šioje naujoje aplinkoje per pastaruosius metus Lietuvoje tapo išvystyta plati akcija, siekiant išlaikyti tautos savitumą. Seimas sveikina pradėtą okupuotos Lietuvos ir laisvojo pasaulio lietuvių organizacijų bendradarbiavimą siekiant atkurti Lietuvos valstybės nepriklausomybę.

- Ryšium su pasikeitimais Sovietų Sąjungoje, po Antrojo pasaulinio karo sukurta Europos tvarka ėmė desintegruotis dideliu greičiu: Vengrija paskelbė naują valstybinę santvarką, Lenkijos vadovavimą perėmė Solidarumo atstovas, Rytų Vokietijoj ir Čekoslovakijoj vyksta masinės demonstracijos, mitingai, reikalaudami demokratinių reformų.

- Gyvename nepaprastus laikus, kurie didžiai palietė Lietuvos gyvenimą, sukeldami naujų vilčių.

- Seimas visa tai imdamas dėmesin, kviečia viso laisvojo pasaulio lietuvius aktyviai remti Lietuvoje vykstančią demokratizaciją, persitvarkymą ir pastangas atkurti Nepriklausomos Lietuvos valstybę, įpareigoja VLIKo Valdybą vystyti ryšius su okupuotos Lietuvos organizacijomis, suintensyvinti politinę veiklą laisvojo pasaulio kraštuose, derinant žygius su Lietuvos diplomatine tarnyba, PLB ir atskirų kraštų organizacijomis.

- Vieningai reikalaujame, kad pasyvinė nepripažinimo politika būtų pakeista aktyvia, įtraukiant Pabaltijo valstybių nepriklausomybės atkūrimą į tarptautinių problemų darbotvarkę. Sujunkime savo protus ir širdis didžiajam Lietuvos tikslui atsiekti: atkurti laisvą ir nepriklausomą Lietuvos valstybę. **1989 m. lapkričio 5d. Baltimore, MD.**

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE

Ojaras MEDNIS

Iš skyriaus "TRYS SĄSIUVINIAI"

/ pabaiga /

Praeina atostogų skirtas laikas, ir vėl imu dirbti Radiotechnikoje. Mane ten jau prisimena ir maloniai priima į savo kolektyvą. Tuomet jis dar buvo nedidelis - koks tūkstantis. Bet jau populiarus, nes pradėjo gaminti pirmuosius po karo modernius radijo imtuvus. Surenku T-689 ir T-755 imtuvus. Darbams vadovauja meistras Osvaldas Kanepytis (palaidojome 1987.VIII.15). Įstojau gamyklos vyrų choran. Koncertuojam ir periferijos klausytojams. Būdamas Iecavoje, susipažįstu su savo būsimąja gyvenimo drauge. 1955 metų rugsėjo 24-ąją susirašome. Viskas jau nuostabu, bet... motina ir sesė taip toli nuo mūsų.

Vieną vakarą susiimu ir rizikuoju. Rasau ilgą išpažintį Vorošilovui - tuolaikiniam TSRS Aukščiausiosios Tarybos Prezidiumo pirmininkui. Po dešimties dienų ateina atvirlaiškis, patvirtinantis, kad mano laiškas gautas. Dar po dešimties dienų ateina šaukimas... atvykti į čeką. Na taip, suprantu, būsiu pernelyg aukštai šokęs! Išmušė ir mano valanda iškeliauti į taigą. Bandau tvardytis. Nesiseka. Darbe atsisveikinu su kolegomis. Ne vienas man atiduoda pietų duoną. Prisistatau laiku. Kabinete keturiese. Kiekvienas sėdi už savo stalo, jie sustatyti ratu pasieniais. Visi klausinėja: kaip dirbu, koks uždarbis, ar tapau, ar pažįstu leitenantą Filipovą... Vis apsukui. Baigdami: kur jūsų motina ir sesuo? Bet tai pasityčiojimas! Jeigu šito jūsų tarnyba nežino, tai aš... Dar kokią valandą jie mane kankino juokingais klausimais, kol pasakė *tiesiai šviesiai: darbe mes sekam kiekvieną jūsų žingsnį.* Pretenzijų neturime. Mes užklausėme Maskvą, ką su jumis daryti? Niekas dėl jūsų neprieštarauja. Taip pat ir jūsų motina ir sesuo gali sugrįžti. Tiktai kelionpinigių teks pasirūpinti pačioms. Man jau pradėjo grįžti jėgos, drąsa ir sakau daugmaž taip: jūs, draugai, jas išvežėte, jūs pargabenkite ir atgal. Aš ką tik grįžęs iš tarnybos armijoje, pinigų neturiu! Matau, kad po šių mano žodžių jų veidai iš įsiučio ima trūkčioti. Vis dėlto, išsiskyrėme be didesnių kivirčų. Aš dar turiu atnešti darbovietės charakteristiką. Ir tada leidausi vaikštinėti atkišęs kepurę. Reikėjo surinkti 900 rublių. Kelias į Sibirą sunkus, atgal - brangus. Ir ilgas.

Po metų sužinojau, jog TSRS Aukščiausioji Taryba jau 1955 metais išleidusi dekretą dėl tremtinių bylų peržiūrėjimo, reabilitavimo, kompensacijos už nusavintą nuosavybę (šeimos namus, suprantama) išmokėjimo ir kitokių teigiamybių. Tada vėl prašiau LTSR Aukščiausiąjį teismą peržiūrėti mano tėvo "kaltę". Į teismą buvo pakviesti tėvo bendradarbiai, kurie dar buvo Rygoje, įvairūs pažįstami draugai. Nagrinėjimas tęsėsi daugelį mėnesių. Tada mane ir vėl pašaukė į čeką. Ten mane priėmė žydų tautybes papulkininkis. Kalbėjomes gryna latvių kalba. Pasirodė, kad jis yra girdėjęs apie mano tėvą iš saldainių krautuvininkų (daugis iš jų buvo žydų tautybės). Pokalbis vyko labai korektiškai. Tada jis man parodė tėvo "bylą" (kai kuriuos raštus). Asmeninis motorlaivis, jame fabrikanto V. Kiuzės sukurta jūros aizsargų komanda. Visa tai esanti tik smulkmeną. Pats rimčiausias kaltinimas buvęs tėvo dalyvavimas apšaudant demonstrantus Šmerlyje Ulmanio pučo metu. Bet, kaip išaiškinęs tolesnis nagrinėjimas, *tėvas kaip tik tą dieną buvęs namie... Papulkininkis* man išdavė dokumentą, paliudijantį tėvo lojalumą. Jis reabilituotas. Ir antras dokumentas ... MIRIMO LIUDIJIMAS. Mednis Peteris, Brencio sūnus, gimęs 1900 metais. Miręs 1942 m. gegužės 12 d., mirties priežastis (nubrėžtas brūkšnys), mirimo vieta (nubrėžtas brūkšnys). Mirimo liudijimas išduotas 1966 metų vasario 9 d. Akys man priplūdo ašarų, valdausi. Klausiu, ką reiškia šitie brūkšniai liudijimde. Atsakymas: jūs juk esate suaugęs žmogus, jums turėtų būti žinoma, kokie buvo tie laikai! Klausiu: tėvas nušautas? Nieko neatsakė. Tiktai skėtelėjo rankomis. Tėvo nebėra. Buvo miela, bet trumpa vaikystė. Paskui penkerių metų ilgumo naktis. Šaltis, badas, skorbutas, pažeminimai, sunkus fizinis darbas. Visa tai sudėta krūvon, kad būtume sunaikinti. Aš, mano šeima. Daugybė šeimų. Vien tik iš Latvijos 300,000. Toks nurodomas skaičius.

Esu pavargęs. Ne nuo darbo. Šiandien 1987-tieji metai. Seniai praėjo tas laikas, kai prasidėjo mano klajonės rūškanuoju gyvenimo keliu. Daugel kas pasimiršo, ir tik galbūt kada nors kitąkart iškils atmintyje.

Tu perskaitysi šiuos gal visai negrabius užrašus ir nugrimsi mintyse. Nežinau, kokias išvadas tu padarysi, kokie jausmai tave apims. Galbūt tu pasipiktinsi asmens kulto meto neteisėtumais ir savivale, galbūt ir suabejosi pasakojimo teisingumu.

- Ar taip galėjo būti? - tu sakysi. O jeigu taip ir buvo, kam atvėrinėti senas žaizdas, kam gaivinti atmintyje niūriuosius metus?

Kaip atsakyti į šitokius klausimus?

Rašiau šiuos užrašus kankinamas prisiminimų, draskomas abejonių. Ar aš turiu teisę dar vis gyventi juodaisiais praeities atsiminimais? Aš rašau teisybę, vien tik teisybę.

Ir kad galėčiau sulyginti praeitį ir dabartį, kad pajusčiau, suprasčiau, aprėpčiau nepaprastas mūsų dabarkščio gyvenimo permainas, aš trokštu aplankyti savosios tremties vietas, nors ir labai baiminuosi, jog savo amžiuje galiu nesuspėti šito atlikti.

Tėtis: - dukroms Sandrai ir Andai,
anūkams - Lygai, Janiui ir Andriui.

Šioje knygoje, išleistoje "Vyturio" Leidyklos Vilniuje 1989 m., iš 9-ių autorių **Marytė Kontrimaitė** pasirinko pasakoti baltųjų eilių - verlibro - formoje. Ištraukas iš "AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE" baigiame jos "MANO VAIKYSTĖS TĖVYNĖ" epizodu:

***

Dešimt metų, dešimt ilgiausių šalčiausių žiemų
ir trumpų, įnirtingai karštų vasarų ant Vitimo kranto, -
ten žiemą žemsiurbės, prie eketės pastatytos,
iš smėlio plaudavo auksą,
o kažkur netoliese buvo tikros aukso kasyklos,
ir tos kalbos - kažkas darže išvertęs didžiulį grynuolį,
o kažkas pakėlęs akmenį, po juo - aukso gysla...
Net ir mus, įvairiausių tautybių vaikus,
apniktdavo aukso ieškojimo šišas , -
rauseme smėlį, rankiojom akmenukus, rodėm tėvams, gal auksas?
Tik mano tėveliui auksas visai nerūpėjo:
"Čia žemė už auksą vertesnė, juodžiausias juodžemis,
o riebi, nors ant duonos tepk , -
tai kad Lietuvoj būtų tokia žemelė..."
Didžiulis sraunus Vitimas- mano vaikystės dienų palydovas -
plukdė trumpus, audringus pavasarius,
ištvinęs, išėlęs, trinksintis ledo luitais,
kurie neištirpdavo iki pat liepos,
ir mes, įdegę rudai, pusnuogiai murziai vaikiūkščiai,
lakstydami paupiais, aptikdavom ledo lytį,
apsinešusią smėliu, aptirpusią, bet vis dar šaltą,
išsišiepusią smailiais varvekliais -
žiemos kaukuolę -
nusilaužę grauždavom juos lyg didžiausią skanėstą,
paskui mūsų mamos negalėdavo atsistebėti -
vidurvasary , per karščius
iš kur susigavom anginą ?
Mes turėjome valtį, be abejo, tėčio padirbtą,
didelę, tvirtą, gerai išsmaluotą.
Plaukdavome per upę - uogauti ir iškylauti,
o riešutauti drauge su visais negalėdavau išsiprasyti:
kedrų tekdavo traukti į kalnus,
ten - meškos, ten pavojinga,
ten gali pasiklysti, mėnesių mėnesiais klaidžioti ir nebegrįžti.
Vyresnieji nakvodavo ten prie laužų, -
vakarais vis bandydavau įžiūrėti jų tolimą šviesą, -
paskui parplukdydavo pilną valtį maisų
su smaluotais kankorėžiais, - tai man darbo juos išaižyti!
Mano vaikysté nei vargana, nei alkana, nei beraštė,-
išmokau skaityti pati, namuose palikta viena per speigus,
ilgais žiemos vakarais mama dažnai dainuodavo, sekdavo pasakas,
ir pasakodavo tikras istorijas, - vis iš Tėvynės,
išmokau dainuoti su ja ir deklamuoti Maironį,
tos dainos ir eilės man irgi buvo Tėvynė,
jos gaidos, jos balsas:

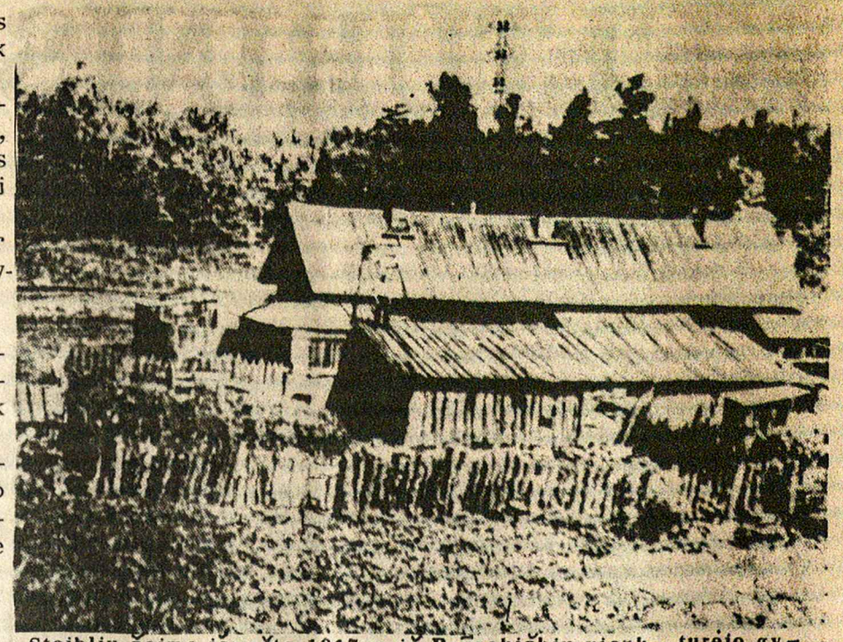

Steiblių šeima,išvežta 1947 m.iš Prūsokiškių vienk., turėjo gyventi Krasnojarse,šioje gyvenvietėje.

"Pelėsiais ir kerpe apaugus aukštai,
Trakų štai garbinga pilis!" -
Lietuvos valdovai
Kęstutis ir Vytautas,
ir Margiris ir Gediminas,
ir Vyčiai, - berneliai raiteliai,
ristais žirgais lėkė į kovą,
kirtę kryžiokus kaip smilgas -
o kam tie rinkosi nuo Malburgo lietuvių terioti ?!
Ir mano gimtos Žemaitijos tarmė,
ir Šatrijos kalnas,
Dubysa, Nemunas ir Neris,
ir Vilnius,
šviečės šlovės spinduliais
Lietuvai, mūsų tėvynei !
Į mano sapnus pateko tos pilys, tie miestai,
ir Baltija, išsisupus plačiai vakarų vilnimis,
ir Jūratės rūmai, jos gintaro ašaros , -
ir visos upės, ir visos kalvos, kalnai ir maži kalneliai, -
viskas tilpo mano sapnuos tarp žydinčių sodų...
***
Tėvyne, tave išvydau pro lapkričio liūtį -
tokią skurdžią ir nykią,
ir kaip Tavimi patikėti ?
Graudžiai styrojo
medžių pilki stagarai,
nejau mano sodai nudžiuvo ?
Sibiro vaikas, aš nežinojau, kad medžiai meta lapus,
kad pavasarį vėl atsigauna.
Kažką girdėjus buvau, bet mano akys to nežinojo, -
o mano splavoti sapnai,
žiedais spinduliuojantys medžiai! -
Pilkas purvynas, pilkas dangus, begaliniai
pilkų pilkiausi, žvarbių žvarbiausi lietūs,
pasišiaušę žvirbliai pilki, šlapios varnos pilkom liemenėm -
nemiela, svetima pilkuma,
bet staiga -
tartum žalia vilties vėliava -
gyvas laukas žiemkenčių...
Ir aš pajutau, kad esu pilkas grumstas prie tavo kojų,
Tėvyne,
kad ir aš privalau
bent vieną
gyvą daigelį Tavy išauginti.
Sugrįžo, atgijo ir mano sapnai,
atpažinau Tave, sužinojau -
Tu - mano protėvių kūnas ir jų dvasia, ir mano kūnas ir kraujas,
ir mano balsas, ir atmintis, ir ilgesys, ir meilė,
ir tie nevystantys - žydintys, švytintys sodai,
ir geltoni javų laukai,
ir spinduliuojanti pienių pieva,
ten - aure,
papurgalviai tavo vaikai, Tėvyne,
ten matau ir savo vaikystės galvelę
su pienių skaisčia karūna,
tokią šviesią ir baltą,
tokią nekaltą,
Tėvyne...

LEISTA SKAITYTI SOLŽENITSYN'O "GULAG ARCHIPELAG"

Ilgai uždrausta Sovietų Sąjungoje į Vakarus išvykusio rašytojo Aleksandr Solženitsyn'o knyga "GULAG ARCHIPELAG" dabar pagaliau leidžiama skaityti. Šioje knygoje aprašomos Sovietų Sąjungos kalinių stovyklos ir politinių kalinių jose brutalus gyvenimas.

Pradedant 11-tuoju skyrium, ši knyga dabar yra rekomenduojama skaityti ir moksleiviams. Dar praėjusiais metais Sovietų istorijos vadovėliuose nebuvo minimos diktatoriaus Stalino suplanuotos ir įgyvendintos masinės nekaltų žmonių žudynės. Šiemet - ylai išlindus iš maišo - tekstuose randamas ir toks tvirtinimas: " Apytikriu apskaičiavimu, jo persekiojimų metais buvo nužudyta maždaug 40 milijonų žmonių".

Įdomu, ar rašoma ir apie trėmimus iš okupuotųjų Pabaltijo valstybių, kuriuos irgi pagal Stalino aprobuotus planus, vykdė okupacinė kariuomenė ir "pažangiausios ideologijos" atstovai.

1989.XI.16

Mūsų tikslas parduoti pigiau, negu kitos krautuvės.

Importo - eksporto bendrovė ENCHANTÉ INC. maloniai praneša, kad yra atidariusi savo parduodamų europietinės sistemos video aparatų ir kitų reikmenų taisymo ir naujų dalių skyrių VILNIUJE. Bendrovė *užtikrina parūpinimą visų* dalių su vienerių metų garantija.

Skyriui vadovauja **Vidimantas Kėkštas,** VILNIAUS SPORTO RŪMŲ pramoginių renginių vyriausias garso režisierius.

Taip pat savo krautuvėje turime:

SONY, PANASONIC, HITACHI, SHARP, PHILLIPS, FISHER, AKAI, SANSUI, TOSHIBA, FUSI, NEC, GRUNDIG, SIEMENS, SANYO, J.V.C., I.T.T.

Will this equipment work if I move away from Canada?

U.S.S.R.

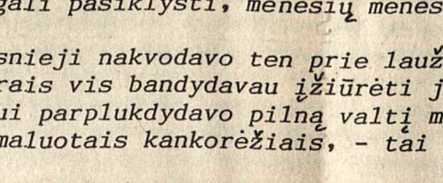

Model #VC-A114D
$525.00

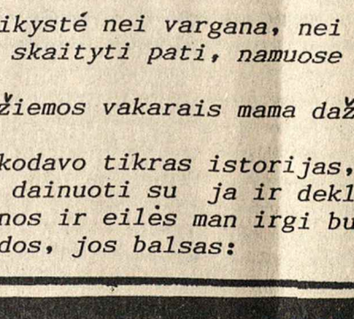

Model #33S2-A2

EUROPE

OUR EQUIPMENT WORKS WORLDWIDE

110/220 VOLTS

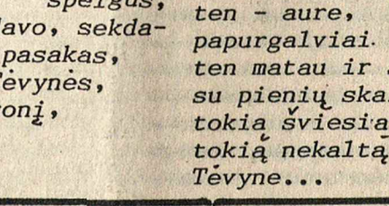

Model #WQ-T351

AFRICA

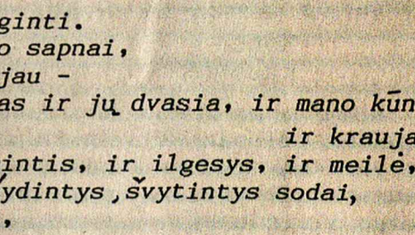

Model #VL-C7000E
$ PHONE

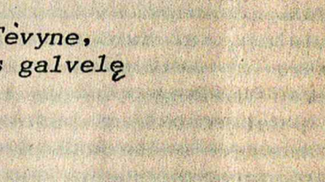

Model #R-7H10
$300.00

SHARP PRODCUTS FOR SHARP MINDS!

It does if you buy from us !!!

ENCHANTE IMPORTERS EXPORTERS

110/220 V • MULTI-SYSTEM • T/V • VIDEO • AUDIO • APPLIANCES • CRYSTAL & CHINA

2938 Dundas St W.
(Just west of Keele St.)
769-0631

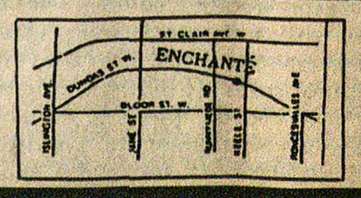

KULTŪRINIS PUSLAPIS

****

LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ DRAUGIJOS PREMIJA PASKIRTA JURGIUI JANKUI

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už metų geriausią grožinės literatūros knygą. Premija - $2.000. Mecenatas - Lietuvių Fondas.

Už 1988 metus grožinės literatūros premija š.m. lapkričio mėn. 10 d. balsų dauguma paskirta rašytojui **JURGIUI JANKUI** už jo knygą **"TĖVAS VENANCIJUS IR JO MATILDA".** Knygą išleido Lietuviškos Knygos Klubas Čikagoje.

Vertinimo komisiją sudarė: pirmininkas - Tėv. Leonardas Andriekus, OFM, sekretorius - Leonas Lėtas, nariai: Kotryna Grigaitytė-Graudienė, Nelė Mazalaitė-Gabienė, Vytautas Volertas.

Premijos įteikimas bus Čikagoje, MOKSLO IR KŪRYBOS SIMPOZIUMO metu.

****

Ištrauka iš Jurgio Jankaus novelės "Tėvas Venancijus ir jo Matilda":

Taip šnekėdamas paėmiau Tėvą Venancijų už parankės ir pasukau į restorano pusę. Jis nesipriešino, bet buvo rimtas ir tylus. Atrodė, tikrai įsižeidęs, o gal tik vaidino, kad mane sąžinė ilgiau ir skaudžiau pagnaibytų. Norėjau pasakyti: "Tėveli, neversk savęs sadistu, nes tuo skaudini tik save, o manęs nė per nago juodumą nenubaudi". Iš tikrųjų taip ir buvo. Visa situacija, nors kiek ir nemaloni, atrodė tik komiška, verta gero juoko, bet kartu ir sumečiau, kad bent šį kartą atvirai kalbėti tikrai negaliu. Sukaliojau liežuvį į visas puses, gyriau jo nepralenkiamą meilę paukščiams ir gyvuliams, o jis visą laiką buvo lyg ausis užsikimšęs. Nė į vieną mano žodį net nemirktelėjo.

Susėdom prie lango. Pro parkelio medžių viršūnes buvo matyti vienuolyno stogas ir net tėvo Venancijaus kambario langas. Ne visas, tik vienas viršutinis kampas. Nebežinau prieš kiek metų tas namas ir parkelis buvo kažkokio turtuolio žiemos rezidencija. Vasarą jis gyvendavo savo dvaruose, žiemą kur nors pietuose ar užsienyje bet operos, koncertų, teatrų ir balių sezono metu, užsukdavo ir čia kokiam mėnesiui ar kitam. Kai žmona Viduržemio jūroje nuskendo, net visą žiemą čia praleido eidamas ir eidamas ratu per kambarius. Sako, net taką kilimuose pramynęs. Niekur pats nesirodė, nieko pas save nekvietė, tik retkarčiais pasišaukdavo pranciškonų, kurie tada buvo įsikūrę gana prastokame senojo miesto name, gvardijoną. Ne giminę, ne draugą, tik seniai prabėgusių dienų pažįstamą, o tų pačių metų gale ir visą namą su parkeliu atidavė pranciškonams. Iš karto, žinoma, jie labai apsidžiaugė. Čia buvo daug vietos, gražūs kambariai, puotų salėje įsirengė gražią koplyčią. Buvo kiek nepasitenkinimo, kai reikėjo pasiskirstyti kambariais. Kai kurie smarkesnieji dėl jų beveik už krūtinių kibosi, tik tėvas Venancijus tų brolijos mažų nesutarimų išliko nepaliestas. Turtuolis, statydamas rūmus, kokio šišo pagau-

****

NUOSTABIOJI ISPANIJA

V. A. Jonynas

(Turisto akimis)

3.

Taip šneka išlepintas, tikriausiai prieškarinio Berlyno nepažinęs, germanas. Mane, tačiau, Madridas, prisipažinsiu, maloniai nustebino, primindamas, kas be ko, žinomąsias eilutes iš Teofilio Tilvyčio "Dičiaus":

Kaime gričia be grindų,
Kaunas virsta Madridu!"

Abejoju, ar žinojo taip rimuodamas poetas, koks tas Madridas, bet pataikė velnioniškai tiksliai. Esmėje Madridas yra kaip Kaunas - naujai prakutusių (parvenus nouveaux riches) miestas, ir už tat pritrenkia savo prabanga - Gran Via milžiniškais viešbučiais, krautuvėmis, šio šimtmečio pradžios architektūros ornamentika, įskaitant ir Škėmos pamiltas kariatides... Lengva atspėti, kad visa tai statėsi, kai Europa sruvo kraujuose per Pirmąjį pasaulinį karą ir valdančioms Ispanijos klasėms teko lobti be didesnių pastangų. Iš čia tas pasinešimas į grandioziškumą, į daugiaaukščius pastatus bei visokiausius išraitymus. Enzensberger'is teisus, pakanka įkišti nosį bankan, kad nueitų kūnas pagaugais nuo to faraoniško monumentalumo. Visai kaip tam Stephen Leacock'o piliečiui, atėjusiam įnešti savo indėlį į "Mamonos šventyklą". Ir vis tik vokiečių žurnalistas tik dalinai teisus. Palyginus su Montrealiu Madridas yra turintis savo veidą ir net dvasingumą, miestas. Kas be ko, yra jame padaryta klaidų. Ne visada laiku susigriebta suvaldyti vaizbūnus, statančius bile ką ir bile kur. Bet visumoj, kaip minėjau, visur matosi pastangos restauruoti senus pastatus, išlaikyti kvartalo koloritą, o ne juos griauti be gailesčio, kaip Drapeau laikais Montrealyje, prigrūdant jų vietoj jokio stiliaus neturinčių dėžėlių ar pasibaisėtino skonio gramėzdų, kurie, sakysim, sumaitojo St. Catherine gatvę.

Jau vežami iš aerodromo pajutom simpatiją Madridui todėl, kad jis pasimatė garbiniuotu. Iš abiejų kelio pusių augo karpytais lapais medžiai, panašūs į akacijas. Lengvai ūksmingi. Dar patrauklesniu pasidarė miestas, kai pabuvojom jo parkuose. Ypatingai didžiajame El Buen Rētiro parke, kur dirbtiname ežeriuke plaukioja laiveliais žmonės, kur šaunūs apkarpyti, prižiūrėti gėlynai, fontanai ir dailūs paviljonai. Be jo, yra dar ir kitų parkų bei skverų (viename aplankėm perkeltą iš Egipto senovinę šventyklą) ir, prisiminus Montrealį su jo siaubinga šunvote - Olimpiniu stadionu, Madridas atrodo tikrai kultūringų žmonių valdytu miestu. Tuoj prisimena Vancouver'is ir nuostabus žmogus Stanley, išgelbėjęs iš grobuonių spekuliantų to mieto iškyšulį parkui. Kas be ko, galima įžiūrėti madridiečių aukštų pastatų pomėgyje tam tikrą puikybę "grandezza", bet tai nėra "folie de grandeur", didybės pasiutligė, dėl kurios taip nuskurdo Montrealis.

Šiaip slampinėjant po miestą, netrūksta staigmenų, ypač senamiestyje. Rodos, jau pasiklydai vingiuotose, nelauktai smailėjančiose jo gatvelėse, kai staiga atsimuši į kokią aikštę, skverą, ar didokus rūmus. Taip visai nelauktai, sudominti senų iškabų ir fakto, kad gatvelę sudarė beveik išimtinai filatelistų krautuvės, atsimušėme to naviko gale į didingą Didžiąją Aikštę. Milžinišką keturkampį vidaus kiemą, kaip kad būdavo Vilniuje, apsuptą arkadų, nusmaigstytą smailių bokštų su laikrodžiais. Labai stilingą. Ir ten vyko įvairūs remonto darbai, grindinio

4 psl.

tas, namo stogą padarė plokščią ir ne derva užpylė, bet sudėjo lygias grindis, kuriomis buvo ne tik smagu vaikščioti, bet galima buvo net šoktī. Būdavo, sako, atsitikimų, kad net ir šokdavo. Viename plokščio stogo gale dar pastatė erdvų šviesų kambarį, kuriame tėvas Venancijus ir apsigyveno. Jam, kaip mokslininkui ir kaip jautrios sielos žmogui, geresnės vietos ir nebegalėjo būti. Čia buvo ramu, už sienų niekas triukšmo nekėlė, niekas koridorium pro duris nešlepeno, niekas pro jas galvų nekaišiojo rimtai pašnekėti ar tik taip sau pleptelėti iš neturėjimo ką veikti. Prie stalo pvavargęs, išeidavo ant stogo. Apačioje, pakalnėje, kaip bekraštis vandenynas tyvuliavo miestas, o nakti, lyg visos dangaus galybių žvaigždės tenai būtų į vieną krūvą susibaudusios. Atsimenu kartą, kai grįžome po vakarienes is to paties restorano, jis mane užsitempė tą pusketvirto aukšto pasidžiaugti nakties grožybe. Stovėjome pasirėmę į parapetą ir grožėjomės milijonais miesto žiburių, kurie tolumoje liejosi vienas su kitu ir tirpo rausvame rūke.

- Sakyk, ką aš Viešpačiui gera esu padaręs, kad Jis mane taip apdovanojo? - tada pasakė žiūrėdamas į miestą.

Ne paklausė, bet pasakė taip, lyg būtų sakęs ne man, o pačiam sau. Aš tada nieko neatsakiau. Jutau, kad nereikėjo. Dabar, žiūrint į ano lango kamputį, atsiminimas atėjo labai gyvas, kad suėmė tokia sarmata, kokios savo gyvenime turbūt niekada nebuvau jutęs. Kam mes visi su tuo puikiu žmogumi tik šaipokais santykiaujame? Ir aš, ir visi jo konfratrai, išskyrus, turbūt, tik storulę Bernotienę. Visi šaipomės, o jame gal daugiau tikro žmogaus, negu mus visus gudrapypkius krūvon sudėjus. To jausmo pagautas ištiesiau ranką per stalą, paliečiau šiurkščią gerokai padėvėto habito rankovę ir paklausiau:

- Martinį?

- Man bacardį. Dvigubą, - pasakė nepasukdamas galvos.

Tik dabar tepastebėjau, kad ir jis žiūri pro langą į tą pačią pusę, kur ką tik žiūrėjau aš pats. Norėdamas nors kiek atpirkti praeitos valandos nenuoširdumą, pasakiau:

- Aš irgi žiūrėjau į paties lango kamputį ir atsiminiau aną vakarą, kai buvai mane užsivedęs ant stogo. Kartais netyčia pasakyti keli žodžiai labiau atskleidžia žmogų, negu ilgiausios šnekos. Kai tada pasakei, kad nežinai...

- Aš galvoju, - mano beįsibėgėjančią šneką nutraukė pradžia sakinio, parodančio, kad jis visiškai negirdėjo, ką sakiau. O gal tik dėjosi. Greičiausiai taip ir buvo. Apsimetė nenugirdusiu, nes norėjo nubrauktį į šalį beprasidedančią tuščių pagyrų litaniją, kurios nuoširdumu jis tikrai negalėjo tikėti.

- Matai, rodos, net nesakiau. Aš turiu gyventoją, tai ir galvoju, kad ilgesniam laikui išeinant, gal reikėjo užbėgti viršun ir pasakyti, kad ne tuoj grįšiu. Sakiau, kad bėgu tik su paukščiukais pabendrauti. To ir sakyti gal

****

taisymai, bet ant terasos žmonės gurkšnojo kavą, alų bei vyną, o krautuvėse, anaiptol ne prabangiose, siuvo turistai.

Kiekviename Ispanijos mieste ar miestelyje, kaip ir visur pasaulyje, yra tokių didžiųjų aikščių. Itin garsi ir įspūdinga, kur kas prabangesnė, yra Salamamcoj. Visur Ispanijoj vakarais ten suguži žmonės atsipūsti nuo kaitros. Skirtumas tik tas, kad suveda ir vaikučius, kurie ten laksto, žaidžia, krykštauja iki pusiaunakčio. Tokie idiliški vaizdeliai verčia mus primiršti preaitį ir vieną dalyką. Būtent, kad kadaise tose aikštelėse būdavo vykdomos egzekucijos, rišami prie stulpo žmonės ir padegami nelyginant kokie "shashlik flambé", tauriems katalikams grožėtis tuo reginiu per savo kambarių langus. Žinoma, būdavo ir kitokių reginių - pakėlimo į šventuosius-šventąsias iškilmių, karnavalo paikų išdaigų. Visa toji praeitis atgyja, vaikštant po Madrido senamiestį, aptinkant namus, kuriuose gyveno Lope de Vega, pirašęs neįsivaizduojamą galybę pjesių, senieji savivaldybės palociai, operos rūmai. Neįsidėmėję iš anksto lankymo valandų, turėjome praeiti nieko nepešę pro vieną basakojų vienuolyną. Senės jokiu būdu neįsileido, nors mūsų, turistų žioplių, buvo susirinkus prie durų ištisa govėda. Pavėlavom ir į karalių rūmus. Mūsų "išmintis" Fodor"o "Spain 1987" tvirtino, kad apžiūrėti Madridą reikią trijų dienų. Bet svarbiausiu matytinu objektu, teigė jis, esant El Prado muziejų. Girdi, visa eksploracija turinti prasidėti nuo tenai.

Jo paklausę taip ir pasielgėm, kiek ankstėliau **išsiropš**tę, idant pamatytumėm dar žinomuosius La Cibeles vartus, kad praeitumėm pro Madrido Ritz'o sodelį, šalia kurio montreališkis Ritz-Carlton - gryna mizerija. Anksti rytą Madrido bulvarai žavingi, nes vėsūs, išvalyti nuo popierių, kuriuos bruka praeiviams visokie vertelgos. Taip mes be vargo nužėgliojom iki pat dailės muziejaus, lydimi automobilių spiegsmo didžiąja miesto aorta. Tiek iš lauko, tiek iš vidaus, muziejus didingas, ispaniškai "vienu numeriu per didelis". Kiek klaidinantis savo salių labirintais, bet šviesus, erdvus, ne toks niūrus, kaip Luvras. Priešingai Luvrui, kur lankytojai lekia pamatyti dviejų rodinių - Samotrakės Pergalės ir Monos Lizos - (rekordą sumušė amerikietis, sukoręs tą distanciją per nebeprisimenu kiek minučių ir sekundžių) liaudis čia kultūringesnė. Ji slenka pavieniui ar grupėmis palengva iš vienos salės į kitą. Tenka pripažinti, kad muziejaus "vinis", didžioji atrakcija, Goyos "Plikutė Maya" nekabo kokiame koridoriaus gale, bet nugrūsta į kertelę. Pažįstama ji nuo vaikystės, iš trikampio pašto ženklo, bet visvien patraukli. Kaip sakytų Goethe, stulbinanti savo "ramiu paprastumu ir tauriu didingumu", nes viskas susrūva ją žiūrint į "amžinojo moteriškumo", kaip sakytų tas pats viršminėtas Goethe, tašką.

Tą drobę pamačius, galima jau pagaliau gėrėtis kitais to paties Goyos ir kitų tapytojų darbais. Ir tenka pripažinti, kad sutelkta kolekcija nuostabiai turtinga į įvairi. Visokios nuomonės leistinos apie Ispanijos monarchus. Galima pagalvoti, kad kai kurie jų buvo, tap mūsų kalbant, kvanktelėję. Bet net ir tiems ramiems pamišėliams priskirtinas nuopelnas, kad susipirko ar susigrobstė (svarbiausia apsaugojo nuo dar didesnių pamišėlių obskurantų sunaikinimo) tokių meistrų kaip Hieronimas Bosch ar Brueghel kūrinius.

"Ir įvairios mintys tarpu savęs pinas,
Lyg tai būtų Šančių Lichtonkinas"

rimavo kadaise Tilvytis.

nereikėtų. Nebe pirmas sykis. Matė, kaip grūdus ir trupinius į kišenes pyliaus. Kai išeinu trumpam, tai nieko, o užvakar, kaip ir šiandien, išbėgau tik palesinti paukščių, bet gvardijonas pakviete į miestą pasižiūrėti Egipto meno. Užtrukom ligi pavakarių. Grįžęs radau taip rėkiančią, lyg pasaulio galą matytų. "Matilda, - sakau, - "Matildute, - kalbinu ji nesileidžia net ranka paliesti. Matyt, supykusi. Nė per žingsnį artyn neprisileidžia, nors šiaip lenda ir glaustosi, kartais net dirbti trukdo. Rašau, o ji popierius sumaišo, suvelia, kam ne su ja žaidžiu. Už rašyklio graibo.

- Tai kas ji? Giminė kokia? - paklausiau, kiek nustebęs, kad moteriškę, nors gal tik vaiką, gali laikyti savo kambaryje. Argi klauzūros įstatymas būtų taip palengvintas.

Tėvas Venancijus nusišypsojo, paskum pradėjo klekenti:

- Pagal Darviną gali ir galėtų būti giminė, bet ne pagal mūsų Viešpaties Dievo apreiškimą. Pagaliau ir ne pagal mano paties menką galvojimą. Matai, tamstele,- sriūbtelėjęs bacardį tęsė, - kiekvienas žemės padaras gimdamas atsineša su savim ir visus įrankius, kurių reikės išsilailyti gyvenime, o ką atineša žmogus? Nieko. Viską turi pats pasidaryti. Žmogus pačia prigimtimi, net ir paskirtimi, taip skiriasi nuo visų kitų, jog kartais pagalvoju, ar jis kada nors nebus į šią žemę atlėkęs kokiu nors pranašo Ezekielio ugniniu vežimu. Labai panašiu, kokiais mūsiškiai dabar į mėnulį nulekia. Iš kur atlėkę, jie atsinešė ir kitokią prigimtį. Kitokią, negu ta, kurią evoliucininkai visiems apbendrino. Aš nesu prieš evoliuciją. Visatoje nieko nėra amžinai užbaigta. Viskas eina, rieda, keičiasi. Mano galva, Kūrėjas sukūrė tik bilijonus komlikuotų dėsnių ir viską kumštelėjo, kad pradėtų riedėti. Ir rieda. Kūrimosi procesas tebevyksta ir šiandien. Jame net ir žmogus dalyvauja. Tik pasidairyk, kiek naujų augalų išvesta, kiek naujų medžiagų išrasta, kiek viso kito, bet nepasakyk tėvui gvardijonui. Bent nepasakyk, kad iš manęs girdėjai. Už tokį galvojimą jis mane į pipirų žemę išgrūstų. Jam viskas tebestovi ten, kur Viešpats padėjo tašką. Jam net ir pragaras apačioje, dangus viršuje, o drungnieji sėdi skaistykloje ir laukia, kol Viešpats kurį pamos į save pirštu. Žinai, kad kartais pavydžiu tiems žmonėms, kuriems viskas yra taip paprasta, taip schematiška, kurie šventai tiki, kad ir jie patys nė kiek nesikeičia. Tokie buvo vakar, tokie tebėra šiandien, tokie pat bus ir rytoj, nor patys mokosi ir kitų išradimais naudojasi.

Tuo tarpu atnešė valgį. Man vieną vėžio uodegą, jam tris ir priedo bene po tuziną skalopų ir šrimpų. Paprašiau vyno. Kokio, tai parinko tėvas Venancijus. Jis ir atneštą paragavo, pasakė, kad geras ir, lyg tam patvirtinti, dar prieš pirmą viežiouodegos kąsnį, nugėrė pusę taurės.

Bet klausyk, - knibinėdams savo valgį, paklausiau:

- Man neduoda ramybės toji paties Matilda. Kas ji tokia, kad nė klauzūros nežiūri. O gal gvardijonas net nė nežino? Bet jeigu sakai, radai rėkiančią...

Dabar jo platus veidas nusitvieskė tikrai šviesia šypsena. Ženklas, kad anksčiau sukilęs kartumas praėjo.

- Žino. Abu žinom. O ji moteriška. Pašėlusiai moteriška! Į ją pažiūrėjus, net smagumas ima, kad į vienuolius išėjau. O graži! Pamatysi! Net ir gvardijonas negali atsižavėti jos grožiu. Plaukai ilgi, švelnučiai, kaip šilkas. Ir akys tokios, lyg šenkėti šnekėtų. Žinai, kur ją radau? Krūmuose. Sulytą, susitraukusią, taip suvargusią, kad net iškniaukti negalėjo. Kniaukė, bet garso neišleido.

****

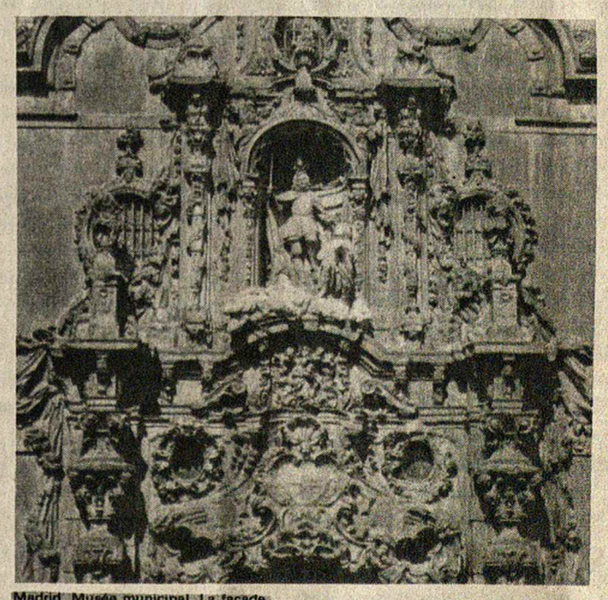

Madrid. Musée municipal. La façade

Panašų pergyvenimą išgyvenau El Prado muziejuje. Yra čia sacharininės drobės, nusibodusios oleodrukuose, kaip pav., Murillo mėlynskraistė Madona. Bet kituose paveiksluose jis, gink Die, nesaldus. Yra dailininkai, kaip Zurbarane, kurio paveikslai man atrodė reprodukcijose kur kas įspūdingiau. Rodos, tiek prisižiūrėta dailės leidiniuose reprodukcijų, o ima ir nustebina tave žmogų toks Ticianas. Arba Boticelli, nupiešęs kažką naivaus ir panašaus į juostelinius piešinukus (komic strips), kur bjaurūs šunys kandžioja dailių merginų kojytes. Per naują nustebina flamandų Tintoretto, bet tą pilietį visada gerbei ir mėgai. Beveik kiekvienoj salėj aptikdavom, jei ne patį studentą, tai bent jo molbertą, ant kurio stovėjo kopijuojamo paveikslo drobė. Kartais vien paveikslo fragmentas. Tai matant, vėl susikryžiuodavo mintys. Ne man spręsti ar pasenęs, ar nepasenęs metodas versti studentus kopijuoti senus šedevrus, bet matant juos darbuojantis, dingtelėjo mintelė, jog neįmanoma tapti geru meno žinovu, nepabandžius pačiam tapybos technikos. Toks Rubensas, nuobodokas pilietis su savo ištešlėjusiomis damomis, bet kiek darbo reikia įdėti, kad suplazdėtų visomis spalvomis bei šešėliais vienas jo torso. Ekspertai, žinoma pastebės, kad tuos darbus išbaigdavo, bent Rubensui praturtėjus, ne jis pats, o gizeliai.

El Prado muziejuje puikiai reprezentuojama senoji dailė ir senieji ispanų meistrai, išskyrus, gal būt, El Greco. Devynioliktojo amžiaus ispanų tapyba tačiau sutelkta kitur, filialėj, kitame name, netoli nuo pagrindinio pastato. Tai tradicinė 19-to amžiaus dailė, mažai kuo stebinanti netgi mus lietuvius. Nebent gal tuo, kad pažymėtinai nedaug gamtovaizdžių. / bus daugiau /

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

IŠ PADANGĖS MIELOS

(IŠ SPAUDOS OKUPUOTOJE LIETUVOJE IR IŠEIVIJOJE)

TAUTA YRA TADA ŽUVUSI, KAI JI PATI SAVĘS IŠSIŽADA. JOKIOS KITOS PAJĖGOS JOS SUŽLUGDYTI NEGALI
Dr. G. Valančius

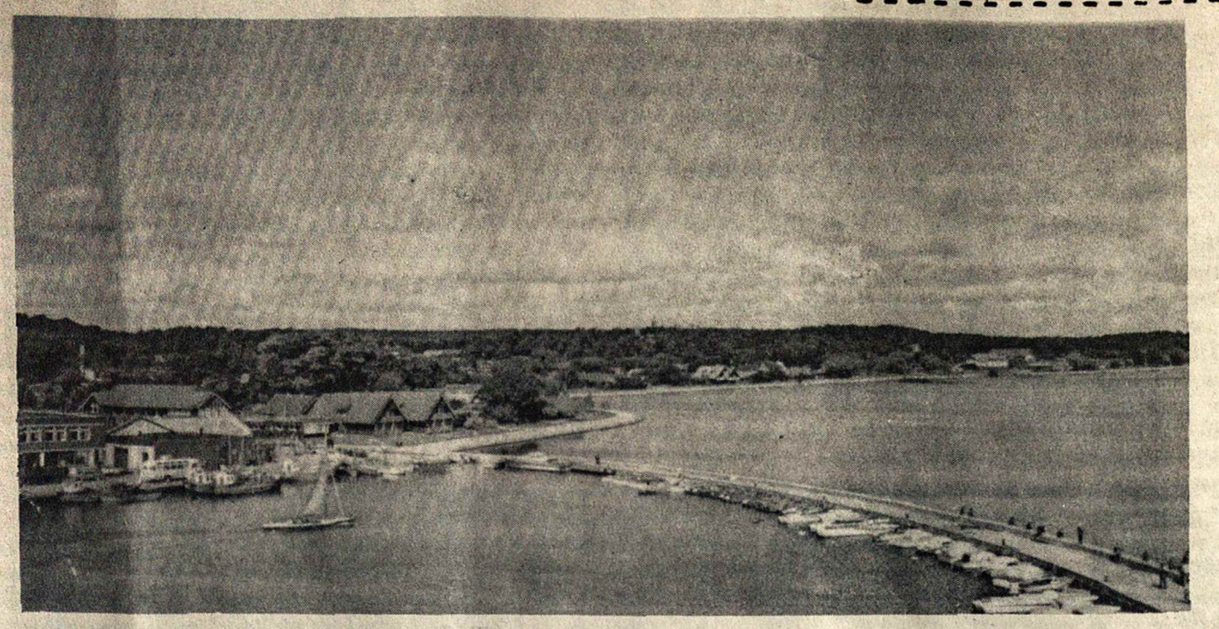

Kuršių Nerija.

TOKIA REALYBĖ...

Laikraščio ATGIMIMAS, nr.38(51) š.m. laidoje atspausdintas kvalifikuotos gydytojos, dirbančios Respublikiniame Tuberkuliozės Dispanseryje Vilniuje laiškas:

" Esu kvalifikuota gydytoja jau trečią dešimtį metų, o pastogės neturiu. Nežinau, kas yra raktas nuo savo buto durų, pastovus nakvynės kampas. Esu tiktai registruota. Kreipiausi į Lietuvos Ministrų Tarybą, Lietuvos KP Centro komitetą. Atsakymas vienas - kai griaus 1993 metais namą, jums priklauso butas. O "griauna" jau 15 metų.

Mano pacientai su pasididžiavimu sako, kad pagyvenę 5-6 metus "imeem kvartiru priličnuju s udobstvami i v novom rajone, a kakže. I dieti siuda perebralis, rodnia, daže susediam pisali".

/ turime tinkamą butą, su visais patogumais ir naujame rajone, kaip gi kitaip. Ir vaikai čia atsikėlė, giminės, dar ir kaimynams parašė".

Paklausus, kodėl palieka savo tėvynę, visi atsako - "tam golod, nado rabotat a tut prakormimsia".

/ ten trūksta maisto, reikia dirbti, o čia prasimaitinsime/.

Aš jau nekalbu apie atsargos karišKius, kurie pamiršo, kad yra matuška Rosija. Arba recidyvistai, / chroniški nusikaltėliai, Red.), atbuvę bausmę 15-20 metų, vasiljevai, tarasenkos, atakuoja su grasinimais tuberkuliozės dispanserio gydytojus, "daj spravku dlia kvartiry". / duok liudijimą butui/. Ir gauna butus.

Tai kaip gi skambės toji pilietybė šiems subėgusiems vienaip ar kitaip?

Birutė Mituzienė

"JEDINSTVININKŲ" METODAI

VILNIAUS Staklių Gamyklon **"Žalgiris"** š.m. rugsėjo mėn. 5 d. nekviestas buvo atvykęs "Jedinstvos" vadovas Valerijus Ivanov'as su palydovais. Kartu su vietiniais šios neoficialios grupės veikėjais jis surengė mitingą. Jame dalyvavo keli šimtai darbininkų. Buvo nutarta nutraukti darbą, paskelbti streiką, o jame dalyvausiantiems pažadėta geras atlyginimas iš "Jedinstvos" lėšų. Pasisekė išprovokuoti dalinį streiką.

Kadangi V. Ivanov'as pažeidė įstatymus, buvo Vilniaus prokuroro oficialiai įspėtas dėl tokio elgesio.

Iš kai kurių vilniečių teko girdėti, kad "Jedinstvo" grupės veilklon prisideda ir nemažai sulenkėjusių apylinkės lietuvių, kurie esą, pasižymi dideliu piktumu ir noru pasinaudoti lenkų ar ir maskvinės KGB papirkimais.

DAR APIE NEPATENKINTUOSIUS AKIPLEŠAS

" Rusiškai ir lenkiškai kalbėtis tarp savęs slavai turi nevaržomas teritorines platybes, jų valstybingumą. Lenkija ir Rusija - dvi didelės valstybės - prašydamos arba reikalaudamos iš Lietuvos autonomijos savo "teisėms ginti", išreiškia dar vieną viešą ir dar labiau ciniška ribentropišką - molotovišką mažos valstybėlės padalijimo variantą.

Kai centrinė spauda šmeiže, kad Lietuvoje engiami ir mušami rusai, kitataučiai, I. Tichonovičius ir kiti į jį panašūs neatsiliepė, kad paneigtų šmeižtą. Tokie žmonės ne tik autonomijos, bet ir buvimo Lietuvoje neužsitarnavo. Jeigu I. Tichonovičiui rūpi lenkiškumo dalykai, tai jis turi komandiruotis į Baltarusiją ir ten rūpintis lenkų mokyklomis, o ne kelti politinį šantažą. Nesuprantama, kam atėjūnams dar balsuoti, okupuojant ir aneksuojant šalį?

LTSR AT pozicija neturėtų būti daugiareikšmė. Lietuva viena, jos vyriausybės yra jos, ir tenelaiko ji savęs vien tik tarpnacionalinio tarpininkavimo parlamentu." Irena Kliševič, Vilnius

O ŠIAULIUOSE, SĄJŪDŽIO bustinėje, kiekvieną šeštadienį renkasi Lietuvos kareivių tėvų grupė. Ruošiamasi įkurti kareivių gynimo klubą, nes niekas taip negalės ginti savo sūnų, tarnaujančių okupacinėje kariuomenėje, kaip jų tėvai.

• ŠIAULIŲ Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis kviečia įmonių, sovietinių įstaigų ir partinius vadovus dalyvauti vienos dienos ekskursijoje po šio rajono įžymiausius šiukšlynus, sąvartynus. Tikimasi, kad tiems ekskursantams autobusus parupins didžiausieji aplinkos teršėjai: "Elnio","Stumbro" ir "Vairo" gamyklos. Dar tokiais gražiais vardais pavadintos...

• SSSR gynybos ministras D. Jazov'as su kitais šios armijos vadovais pareiškė Lietuvos delegatams "susirūpinimą" dėl veiksmų, nukreiptų prieš šaukimą į karinę tarnybą.

Nutarta: truputį padidinti (8%) Pabaltyje tarnaujančių Lietuvos jaunuolių skaičių. Kariškiai atsisakė leisti atkurti tautinius karinius junginius.

Kitus Lietuvos delegacijos pateiktus klausimus (dėl nestatutinių santykių su kitataučiais kareiviais, pradinio karinio apmokymo, socialinio ir teisinio karių ir kariškių aprūpinimo ir kt.) pažadėjo spręsti ateityje.

Šiuo metu Lietuvoje karinės tarnybos yra atsisakę apie 800 žmonių.

• VILNIUJE spalio mėn.20-21 d.d. vyko Lietuvos ekonomistų, pramonininkų ir bankininkų susitikimas su Vakarų Europos firmų atstovais. Simpoziumą surengė LTSR Prekybos ir Pramonės Rūmai kartu su Dūnojaus Europos Institutu(DEI). Pastaroji yra viena įtakingiausių tarptautinių organizacijų, plėtojanti Austrijos ir kitų šalių komercinius ryšius. DEI būstinė randasi Vienos mieste. Į Lietuvą šio Instituto sukviesti atvyko 50 firmų atstovai iš Austrijos, Vokietijos FR, Italijos, Suomijos.

Ateinančių metų vasario mėnesį lietuvių delegacija lankysis Austrijoje DEI kvietimu.

• ZASTAUČIŲ kaime, Vaičkaus sodyboje buvo naujai atstatytas klojimas, kur dalyvavo 10 Klojimo teatrų grupės iš Anykščių, Akmenės, Jurbarko, Kretingos, Telšių ir Klaipėdos rajono. Vaidino Žemaitės, Kudirkos, Vydūno ir kitų autorių veikalus.

• KAUNE, spalio mėn. 31 d. pakartotinai buvo išniekintas kryžius Vytauto prospekte.

Kada bus pasiektas toks kultūros laipsnis, kad ir į galvą neateitų niekinti ir bet kokios religijos simbolių? Nekonkuruoti vienies niems su kitais, bandant įrodyti, kuri religija'vienintėlė'.

Vienas svečias iš Lietuvos, pirmą kartą atvykęs į šį kontinentą, savo kelionėje buvo sustojęs Briuselio aerodrome, kur reikėjo pakeisti lėktuvą. Jam didžiausią įspūdį ten padare ne boutikai, pilni gražių niekučių, bet kad buvo įrengta koplyčia, kur vieni šalia kitų galėjo ateiti pamedituoti - katalikai, protestantai, žydų tikėjimo žmonės. Niekas nevertė nei eiti ten, nei neiti...

KRENI VEIDRODŽIAI

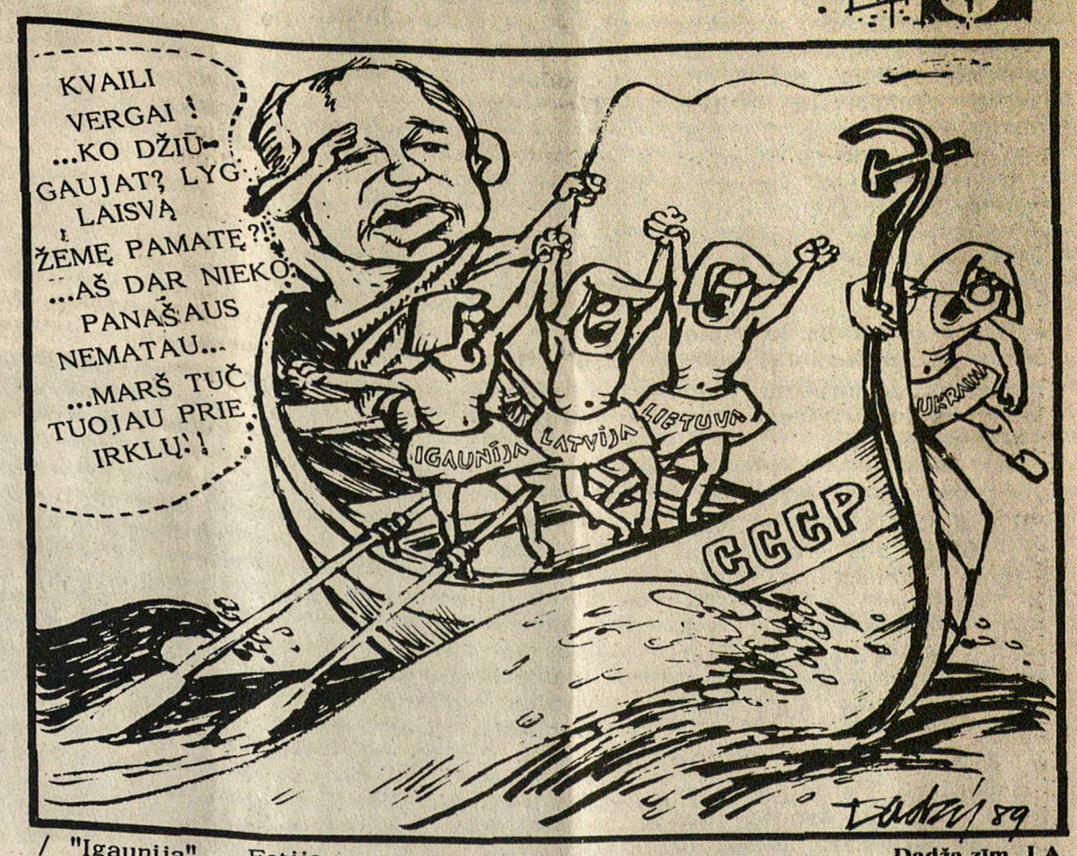

/ "Igaunija" - Estija./ Dadža zīm. LA

• - Tau gal ir nepatinka mano kavalierius,- sako duktė tėvui, - bet ar pastebėjai, kad jis mane vežioja sportine mašina, verta $28.000 ?

- Tai niekis,- atsakė tėvas,- Aš tavo motiną nusivežiodavau į miestą su $ 75.000 - vertės autobusu.

• Kolegijos studentas, atvykęs į banką, užpildė specialią studentams anketą gauti paskolai. Vienas klausimų joje buvo toks: " Kokiomis sąlygomis pageidaujate gauti paskolą?" Studentas įrašė: "Kaip galima, draugiškesnėmis".

• Būdami 20-ties metų amžiaus, labai rūpinamės, ką kiti galvoja apie mus. Sulaukus 40-ties, pasidaro visai nesvarbu, ką jie galvoja. Atšventę 60 m., pamatome, kad apie mus niekas nebegalvoja.

KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

BE AUKŲ NEBUS DARBŲ!

NORINČIŲ DIRBTI YRA, BET ŠVIETIMAS, KULTŪRINĖ BEI POLITINĖ VEIKLA IR VISI KLB DARBAI NEĮMANOMI BE JŪSŲ AUKŲ.

Paremkite KLB Krašto valdybos visuomeninę-politinę veiklą.

Aukas siųsti ir čekius rašyti :

KLB Krašto valdyba,
1011 College St.,
Toronto, Ont., M6H 1A8

Pakvitavimai bus išduodami paaukojusiems $20.- ar daugiau metų bėgyje.

Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto valdybos veiklai paremti siunčiu ———

Vardas, pavardė----------

Adresas ----------

PENKIŲ PASAKŲ VAIZDAJUOSTĖ VAIKAMS

(Raudonkepurė - Pagyrūnas - Trys paršiukai - Katinėlis ir gaidelis - Katė, Vėtyklė ir Karnų Pundelis).

Pasakos atliekamos rankinių lėlių pagalba.

Režisorė ir pagrindinė šios vaizdajuostės realizatorė: **Viktė Jankutė-Moss** iš Detroito.

Vaizdajuostės ilgis: 1 valanda.

Kaina: $25.- (US) arba $30.- (CAN).

Leidėjai: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė.

Užsakymus siųsti **Kanadoje:**
Irena Lukoševičienė,
11 Wincott Dr. Suite 910,
Etobicoke, Ont.
M9R 2R9 Canada

U.S.A.:
Gražina Kamantienė,
1851 Skyview Dr.,
Sparta, MI.
49345, USA.

VAIZDAJUOSTĖ BUS PARUOŠTA PLATINIMUI Š.M. LAPKRIČIO MĖNESĮ .

A.A. CENTRINĖS:
Montreal: 376-9230
Ottawa: 523-9977
Toronto: 489-3693
Hamilton: 522-8392

London: 438-1122
Windsor: 252-3842
Calgary: 287-2712
Winnipeg: 233-3501
Sudbury: 674-6217

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS. JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

Ateik į lietuvių A.A.(Alcoholic Anonymous) grupės susirinkimą. Susirenkame kas antrą **trečiadienį, 7722 George St. La Salle, Que. 8 val. vakare.**

ARBA SKAMBINK MUMS:

Juozui S.: 631-6834 (namų); Henrikui N.: 366-7770
Daliui L.: 768-9606;

SIUNČIU ĮVAIRIUS

ir pagal lietuviškus receptus vaistus į Lietuvą.

Dabar galima pas mane užsiprenumeruoti Lietuvoje leidžiamą, gausiai iliustruotą dvisavaitinį žurnalą **Švyturys"**, kurio metinė prenumerata oro paštu yra **$42.- metams.** Kreipkitės į: **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7. Tel.: (514)-669-8834.**

ORGANIZUOJU KELIONES:

1. **Į stebuklingą Šv. M. Marijos apsireiškimo vietą Meždugorėja, Jugoslavijoje nuo 1990 m gegužės 10-19, kaina $ 1599.**
2. **Į Dainų ir Šokių šventę Vilniuje nuo 1990 m. liepos 2-15 d. kaina $ 2550.**

* Skrisime su KLM (Montreal-Amsterdam-Maskva-Vilnius - Leningradas) lėktuvu;
* Vienas žmogus gali vežti 75 kg. bagažo.
* Užsirašiusiems 120 dienų prieš išvykimą - $50 nuolaida ir nemokamas bilietas į vieną šventės koncertą.

Parūpinu:

* Lėktuvo bilietus individualiai kelionei į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.
* Reikiamai datai bilietus į Kanadą, atvykstantiems iš Lietuvos.
* Dokumentus kelionei į Lietuvą arba atvykstantiems giminėms iš Lietuvos.

Kelionės organizuojamos per:

exotik tours

įstaigą, turinčią Ontario ir Québec valdžios licenzijas.

L. Stankevičius,
1053 Cr. Albanel,
Duvernay, Laval, Qué.
Canada H7G 4K7,
Tel: (514) 669-8834

toronto

• SKAUTAI ruošiasi Kūčioms **gruodžio mėn. 10 d., 5 val.p.p. Prisikėlimo P-jos didžiojoje salėje.**

• PRISIKĖLIMO PARAPIJOS CHORAS netrukus pradės ruoštis dalyvavimui **SEPTINTOJOJE LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖJE IŠEIVIJOJE**, kuri vyks **1990 m. liepos mėn. 1 d., Čikagoje.** Toje šventėje dalyvaus **VIRGO** *Vilniaus Universiteto* Mergaičių Choras ir Vilniaus Vyrų Choras **VARPAS.**

• Drauginninkai ps.V.Grybienė ir ps. St.Kuzmas suorganizavo skautų-čių kapų lankymą ir uždegė ant kapų žvakutes.

• LIETUVIUI PROFESORIUI iš LIETUVOS po Naujų Metų bus reikalingas 6-iems mėnesiams butas ar kambarys. Jeigu kas turi, prašoma pranešti Parapijos klebonijos raštinei. Dažnai čia kreipiasi žmonės, ieškodami buto arba darbo.

• *KLK MOTERŲ D-JOS* Prisikėlimo Parapijos skyriaus metinė šventė bus minima **gruodžio mėn. 10 d., po 11:30 val. Mišių, Parodu salėje.**

• LIETUVIAI, norintieji išsinuomoti ANAPILIO sales 1991 m., prašomi tai daryti nedelsiant, nes nuo š.m. gruodžio mėn. 1 d. tas sales pradės nuomoti ir kitataučiams.

Vilniečių suvažiavimas ir Lietuvos Kariuomenės 1939 m. į Vilnių įžengimo prisiminimas Čikagoje 1989.19.28–29 d. Atstovai pagerbia didvyrius Čikagos Jaunimo Centro sodelyje prie paminklo Žuvusiems už Lietuvos Laisvę. Žemiau – Šaulės ir vilnietės atstovės su tautiniais drabužiais. **Nuotraukos St. Varankos**

Lietuvių Namų Žinios

• LN Moterų ir Vyrų Būrelių **kalėdinė vakarone** įvyks LN **gruodžio mėn.2 d., šeštadienį, 6 v.v.** Programoje: SUTARTINĖ, vad. N. Benotienės. Bilieto kaina $11, į kurią įeina karšta vakarienė su vynu. Bilietus užsisakyti pas LN Vyrų Būrelio pirmininką Valterį Drešerį **tel:darbo-233-3334, namų 233-3336.**

• Sekmadienio popietėje dalyvavo 320 žmonių. Svečių knygoje pasirašė 4 iš Kauno, po 2 iš Tauragės, Marijampolės, Ukmergės; *1 iš Vilniaus.* V.T.V. *Underiai*, N. Zarankaitė iš Detroito, R. Žmuidzinaitė iš Santa Monica, A. Žmuidzinienė iš Glendale, Cal., N. Mikolaitienė su dukra Julija iš Ottawos, Yonė Kvietytė-Young iš Calgary.

• **Lietuvių Slaugos Namams aukojo:**
– a.a.Lietuvos Generalinio Garbės konsulo dr. Jono Žmuidzino atminimui – $ 200 – Toronto Lietuvių Namai.

Iš viso statybos fonde yra $ 148, 267. Aukos priimamos PARAMOJE sąsk.**8711**, PRISIKĖLIMO P-JOS KREDITO KOOPERATYVE sąsk:**155332.17** ir TALKOJE sąsk.nr.**4259.** Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

sudbury

AUKOJO TAUTOS FONDUI: po $100 - A. Braškys, V.Lumbis; po $40 - K. Ramonas, A. Jurgilas; po $ 25- Dr.L.A.Rudis, B.Grinius-Kaay; po $ 20- J. Stankus, A. Grigutis, A. Staškevičius, L. Kulnys, A. Rupkalvis; po $ 15 - L. Baltutis, A. Rukšys; po $ 10 - I. Ragauskas, M. Kupris, E. Barisaitė, Kęst. Poderis, J. Valiukas, P. Gustas, K. Šviežikas, D. Petrėnas, D. Nickus, A. Barkauskas; po $ 5- A. Strakauskas, V. Bružas, P. Liutkus, F. Albrechtas; $ 4 - A. Valaitis.

Šios aukos perduotos **Tautos Fondo Atstovybei** Stoney Creek, Ont.

AUKOJO K.L.B. KRAŠTO VALDYBOS VEIKLAI: $ 200 - P. Venskus; $ 100 - V. Lumbis; $ 50 - P. Petrėnas; $ 30 - J. Bataitis; po $20 - J. Paulaitis, J. Petrėnas, L. Kulnys, Dr.L.A.Rudis, B. Grinius -Kaay, A. Rukšys, D. Nickus, A. Barkauskas; po $ 10 - V. Daveikis, Kęst. Poderis, J. Kručas, A. Milčius, V. Kriaučeliūnas, V. Stepšys, K. Šviežikas, J. Šleinius, V. Juška, A. Raškevičienė, K. Ramonas; po $ 5 - J. Stankus. V. Bružas, L. Baltutis, P. Liutkus, J. Staškus, F. Albrechtas, J. Pranskus.

Šios aukos perduotos **KLB Krašto Valdybai** Toronte.

KLB SUDBURY A-KES VALD
KLB Sudbury A-kės Valdyba

****

chicago

VILNIEČIŲ SĄSKRYDIS ČIKAGOJE

Š.m. spalio mėn. 28-29 d.d., suvažiavę į Čikagą vilniečiai, išsirinko naują Centro Valdybą, paminėjo liūdnąją **spalio 9-tąją** ir prisiminė su surengta iškilminga akademija Lietuvos kariuomenės žygį į Vilnių, įvykusį prieš 50 metų.

Vilniečių suvažiavimą organizavo Čikagos skyriaus energinkas p-kas Petras Noreika, kuris rūpinosi ne tik organizaciniais reikalais, bet ir svečiais.

Baigiantis prailgintai Centro Valdybos kadencijai suvažiavimo proga buvo išnaudota ir naujai valdybai išrinkti.

Suvažiavusiems atstovams, kurių buvo 29, ir svečiui iš Lietuvos **Kęstučiui Minelgai,** VILNIJOS atstovui, susirinkus "Dainos" svetainėje, pirmininkaujant Juliui Pakalkai, buvo svarstoma susirinkimo darbotvarkė. Kai prieita prie punkto "Centro valdybos ir kontrolės komisijos rinkimai", susirinkusieji atstovai vietoje kandidatų siūlymo į naują valdybą, vienbalsiai paprašė esamąja valdybą perimti iš naujo valdybos pareigas. Nematant kitų galimybių, Centro Valdyba sutiko pasilikti trečiajai kadencijai. Prie esamos *valdybos suvažiavimo* atstovų į Centro Valdybą buvo pririnktas naujas narys Stasys Jakaitis iš Kanados, Port Hope. Jis prieš trejus metus atstovavo vilniečius VLIK'o seimuose. Be to, vilniečių sąskrydžiuose jau eilę metų atlieka nuolatinio sekretoriaus pareigas.

Svečias iš Lietuvos Kęstutis Minelga papasakojo apie gyvenančių Lietuvoje lenkų, ypač Vilnijoje priešišką veiklą lietuvių siekiams laisvės savo tautai. Paskutiniais laikais lenkai masiškai atvykdavo į Lietuvą ir spekuliaciniais būdais išpirkdavo įvairias prekes, kurių pradėjo trūkti Lietuvos gyventojams. Šiuo metu jau yra įvesta kontrolė.

Vilniečių susirinkimas buvo baigtas Tautos Himnu ir bendrais pietumis toje pačioje "Dainos" svetainėje. Čia, prie progos, noriu paminėti, kad tą *buvusią lietuvių savininkų* "Dainos" svetainę yra nupirkę lenkai. Jie gamina lietuviškus patiekalus. Ją lanko daugumoje lietuviai. Keista "unija"...

Iškilmės prie paminklo ir akademija

Spalio 29 d., 9:30 val.ryto organizacijos su véliavomis rinkosi Jaunimo Centro sodelyje. 10 val. buvo atnašaujamos Mišios Tėvų Jėzuitų erdvioje koplyčioje. Pasakytas progai pritaikytas pamokslas. Prisiminta liūdnoji Spalio tragedija, vilniečių kovos ir kančios Vilniaus lenkų okupuotame krašte.

Po Mišių, prie Už Lietuvos Laisvę Žuvusiems paminklo buvo trumpas *minėjimas ir žuvusiųjų* pagerbimas. Iškilmėms vadovavo kapitonas Andrius Juškevičius. Simboliniam aukurui uždegti buvo pakviestas svečias iš Kanados Stepas Varanka, o vainiką prie paminklo padėti pakvietė taip pat kanadietį Stasį Jakaitį. Juos abu lydėjo tautiniais drabužiais pasipuošusios Elena Sparkienė, Grožvyda Giedraitytė, Stefanija Sukelienė ir Bronė Buikienė. Kalbą prie paminklo pasakė Vilniečių Centro Valdybos p-kas A. Misiūnas. Iškilmės prie paminklo baigtos giesme "Marija, Marija" ir Tautos Himnu.

Akademija prasidėjo 12 val. Šaulių Namuose. Sklandžiai vadovavo Zuzana Juškevičienė. Po invokacijos pranešėja padeklamavo Lietuvos kariuomenės garbei eilėraštį. Po to, įdomią paskaitą "Lietuvos kariuomenės žygio į sostinę Vilnių 50-mečiui" skaitė Jonas Abraitis. *Po paskaitos* buvo rodomas filmas iš tų laikų. Akademija baigta koncertu. Minėjime teko susitikti ir pasikalbėti su keliais buvusiais to žygio kariais. Vienas jų - Alfonsas Gudauskas, su pasididžiavimu prisimena tą neužmirštamą įvykį, kada senasis Vilnius grįžo prie savo motinos Lietuvos.

Yra nepaprastai malonu ir džiugu, kad vilniečiai sugebėjo suorganizuoti brangių mūsų tautai prisiminimų šventę.

Stepas Varanka

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:	IMA:
9½% už 90 dienų term.indėlius	už asmenines paskolas nuo...13 %
9¾% už 6 mėn.term.indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9¾% už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
9½% už 2 m. term. indėlius	1 metų 12¾%
9½% už 3 m. term. indėlius	2 metų 12½%
9¾% už 1 m. GIC mėn. palūk.	3 metų 12½%,
% už 1 m. GIC invest. pažym.	(fixed rate)
10½% už 2 m. GIC invest. pažym.	su keičiamu nuošimčiu
10½% už 3 m. GIC invest. pažym.	1, 2 ar 3 metų... 11½%
8¾% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	(variable rate)
% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
10½% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
8¾% už namų planą - OHOSP (v.r.)	
8 % už taupymo sąskaitą	
9¼% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
6½% už kasd. pal. čekių sąsk.	

AKTYVAI VIRŠ 73 MILIJONŲ DOLERIŲ

Asmeninės paskolas duodame iki $65,000 ir morgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau $2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki $15,000 Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginės perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji morgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8 v. vakaro; šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6 Telefonas: (416) 532-1149

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 9½%	Asmenines paskolas nuo ..... 13 %
180-185 d. term. ind. 9¾%	Sutarties paskolas nuo ..... 13 %
1 metų term. indėlius 9¾%	Nekiln. turto paskolas:
2 metų term. indėlius 9½%	Su nekeičiamu nuošimčiu
3 metų term. indėlius 9½%	1 metų 12¾%
1 metų GIC-met. palūk. .. 11 %	2 metų 12½%
2 metų GIC-met. palūk. .. 10½%	3 metų 12½%
3 metų GIC-met. palūk. .. 10½%	Su keičiamu nuošimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk. . 9¾%	1, 2 ir 3 metų 11½%
RRSP, RRIF ir OHOSP.... 8¾%	
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 11 %	
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 10½%	
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 10½%	
Taupomąją sąskaitą ..... 8 %	
Kasd. pal. taupymo sąsk.. 9¼%	
Kasd. pal.čekių sąsk.iki... 5¾%	

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki $15,000 ir narių gyvybę iki $2,000 už santaupas laikomas šėrų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir morgičius iki 75% įkainote turto vertės. Parduodame piniginės perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

AKTYVAI virš 42 milijonų dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PATARNAVIMAS – GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

• GAISRO • AUTOMOBILIŲ • ATSAKOMYBĖS • • GYVYBĖS • KOMERCINĖ •

DRAUDA-INSURANCE

WALTER DAUGINIS, Insurance Broker Ltd.
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

JEIGU GERI IR GALI GERTI - TAVO REIKALAS
JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatves nuo pensininkų rūmų. 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

hamilton

VIEŠNAGĖS, IŠLEISTUVĖS

Šių metų vasarą Hamiltono lietuviai buvo susilaukę nemažai savo giminaičių iš Lietuvos. Manytina, kad ne vien Hamiltono tautiečiai buvo tokie laimingi. Galimas dalykas, kad nemažai giminaičių atvyko ir kitur, taip pat ir Amerikon. Iš pokalbių galima buvo suprasti, kad išvykti atostogoms iš Lietuvos šiais metais buvo mažiausiai varžoma.

Čia atvykusieji turėjo progos daugiau pažinti Kanados miestus, kuriuose gyvena jų tautiečiai. Savo akimis viską galėjo matyti ir savo nuomonę reikšti daugiau, negu kad tik gavus aprašymus laiškuose. Vasarai artėjant prie pabaigos, svečiai pradėdavo ruoštis kelionei atgal. Prasidėjo ir ruoša juos išleisti. Į išleistuves būdavo pakviesti ir artimesnieji prieteliai. Taip būdavo daugiau progos nors trumpam laikui su svečiais pasimatyti ir pasikalbėti Tėvynės reikalais.

Tokia proga buvo sudaryta ir Jono Karecko šeimos namuose š.m. rugsėjo mėn. 16 d., šeštadienio popietėje. Susirinko apie 30 hamiltoniečių, nes jau sekančią dieną svečiai iš Lietuvos ruošėsi išvykti: Jono ir Petro Kareckų brolių du jauni sūnūs ir kito brolio sūnus, prieš metus Lietuvoje tapęs kunigu - Vidmontas Kareckas. Pastarąjį turėjau progos sutikti Lietuvoje, viešint Vilniuje prieš porą metų VILNIAUS viešbutyje. Jis, tada klierikas, buvo atvykęs pasiimti jam atvežtų dovanų nuo dėdžių Kanadoje. Dabar buvo malonus ir netikėtas pasimatymas Kanados žemėje. Kiek žinau, jis buvo atlikęs karinę tarnybą rusų kariuomenėje ir po to įstojo kunigų seminarijon be jokių sutrukdymų.

Viešėdamas Hamiltone, kun. Vidmontas tarnavo Mišioms ir kitose bažnyčiose. Žmonės, girdėję jo pamokslus, labai jį gyrė ir dažnai minėjo, kad veik kiekvieną kartą jo klausantis, daug kam riedėjo ašaros.

Maždaug už poros savaičių, J. Bubnio šeimos namuose irgi buvo suruoštas pobūvis pagerbti iš Lietuvos atvykusius svečius, pasikalbėti ir kartu paviešėti. Čia buvo atvykęs J. Bubnio brolis su sūnumi. Smagiai praleidę kelias valandas, grįžome namo, palinkėję svečiams geros sėkmės kelionėje.

Spalio mėn. 27 d. popietėje dalis Hamiltono pensininkų privačiai susitarę, surengė išleistuves Lietuvių Namų RAMBYNE pagerbimą pensininkų choro vadovės Aldonos Matulicz viešniai iš Lietuvos ir taip pat pagerbti vadovę.

Renginys buvo puikiai suruoštas, ta pačia proga paremiant finansiniai atvykusius. Keletą reikšmingų žodžių pasakė aktorė-režisorė Elena Dauguvietytė-Kudabienė. Pobūvis praėjo linksmoje nuotaikoje, užtruko apie 7 valandas. Viešniai ir Aldonai Matulicz palinkėta gražios sėkmės ateičiai.

Skaitytojai, perskaitę šį rašinį, gal būt, įtars, kad hamiltoniečiai per daug "baliavoja". Žinoma, taip atrodo, tačiau jie tai daro, pagerbdami atvykusius iš Lietuvos, nes tai yra pirmoji vasara, kad galėjo atvykti nedarant jokių kliūčių. Taip atsitiko po daugelio metų pirmą kartą.

Z. Pulianauskas

● Šiemet A-kės Valdyba nesutiko ruošti Naujų Metų sutikimo. Ar ruoš kokia nors kita organizacija, neaišku.

delhi

tillsonburg

L.A.S. Tarybos suvažiavime Čikagoje š.m.spalio mėn. 7-8 d.d. dalyvavo ir tautiečių iš Kanados. Atstovės: E. Oželiene, garbės narė O.Šimkuvienė, L. Vitienė ir E.Rugienė. Seniūnų Tarybos posėdyje atstovai V.Jakubaitis,dr. A. Budreckis ir G. Rugienis. Nuotr: J.Vito

montreal

● **Pranešama, kad nuo š.m. LAPKRIČIO mėn.27d. bus galima skambinti LIETUVON tiesioginiai, išsukant nr: 0-11-7-0122 ir pridedant norimo asmens telefono numerį.**

● ADELĖ IR JUOZAS KRUJELSKIAI atšventė savo vedybų 50-metį.

Sveikiname ir linkime viso geriausio!

● AV Parapijos Didžiojoje loterijoje laimėtus pinigus paaukojo parapijai: Alfonsas Mileris, Petras Girdžius, Louise Bulotienė. Parapijos komitetas jiems dėkoja visų vardu.

● LIETUVOS KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS vyks lapkričio mėn. 26 d.. 11 val. - iškilmingos pamaldos, po to - minėjimas AV Parapijos salėje. Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

● KLK MOTERŲ DRAUGIJOS Montrealio skyrius savo metinę šventę minės gruodžio mėn. 4 d., sekmadienį, 11 val. Mišiomis ir pietumis AV P-jos salėje

● **Jau galima užsisakyti šventinius sveikinimus "NL" Kalėdiniame puslapyje!**

● PADOVANOJO "NL" ŠĖRUS LAIKRAŠČIUI

ZIGMAS LAPINAS - 10- ir BRONIUS KIRSTUKAS- 2 šėrus.

Nuoširdžiai dekojame. **"NL"**

● KONCERTUOS ESTŲ FILHARMONIJOS BERNIUKŲ CHORAS

Gruodžio mėn.14 d., 7:30 val.v. **St.Patrick's Bazilikoje, 460 Blvd.René Lévesque,** 80-ties berniukų choras atliks Mozarto "Kronungsmesse" ir Bruckner'io Faure, Haendel'io ir Tobias kūrinių. Šiuo metu šis pagarsėjęs savo muzikalumu Berniukų Choras turi progos koncertuoti 6-se Šiaurės Amerikos miestuose.

Bilietus į šį koncertą Montrealyje galima gauti Ticketron kasose arba prie įėjimo. Kaina - $12.

montréal INFO

Gaisrų departamentas turi darbo 600 žmonių.

Montrealio Miesto Savivaldybė numato samdyti apie 600 gaisrininkų, vyrų ir moterų nuo dabar iki 1992 m. Pagrindinė sąlyga šiam darbui yra noras gelbėti gyvybes. Kandidatai taip pat privalo būti drąsūs, geros sveikatos ir mėgstantys dirbti grupėje. Norintieji dirbti šiame departamente turi būti baigę 10-tąjį mokyklos skyrių ir išėję dviejų metų apmokymo kursą Ecole St. Maxime, Chomedy. Sėkmingai baigę šios mokyklos baigiamuosius egzaminus gali paduoti darbo pareiškimus miesto savivaldybei.

Montrealio gaisrininkai turi teisę per mėnesį vidutiniškai gauti 15 laisvų dienų. Pagal patyrimą, algos nustatytos $24,000-$42,000 per metus. Priedo - darbo užtikrinimas, pensijų fondas, apmokamos metinės atostogos ir švenčių dienos. Daugiau informacijų gausite **Service de la prévention des incendies de Montreal - Montreal Fire Prevention department, Tel: 872-7493,** arba **Ecole Saint-Maxime, 3680 Lévesque Boulevard West, tel: 686-6161.** Nedelskite, nes registracija Saint-Maxime mokykloje baigiasi vasario mėnesį.

Parduodamos Kalėdų eglutės

Montrealio turguose bus pardavinėjamos Kalėdinės eglutės ir pušaitės gruodžio mėn. viduryje. Įvairūs medeliai bus pardavinėjami Atwater, Jean-Talon ir Saint-Jacques turguose; Saint-Louis aikštėje; Mont-Royal Metro stotyje ir ant gatvių kampų: Monkland ir Cavendish, Jean-Brillant ir Cote-Saint-Catherine, Renė Lévesque ir Saint Jean-Baptiste.

Kalėdų Senis apsilankys Atwater ir Jean-Talon turguose šeštadienį, gruodžio mėn. 16 d. nuo 11 val. ryto iki 3 val. p.p.

Pakeistos automobilių stočių taisyklės St. Laurent Blvd. gatvėje.

Prekiniams sunkvežimiams dabar yra nustatytos ir rezervuotos vietos tam tikruose punktuose St. Laurent Blv., tarp Sherbrooke gt. ir Mont-Royal Ave. Šių taisyklių reikia laikytis tarp 8 v.r.-11 v. v. nuo pirmadienio iki penktadienio. Nuostatai palengvins judėjimą šioje svarbioje magistralėje.

Taip pat yra pakeltos sustojimo skaitliukų kainos (parking meter) iki $1 už valandą **minetuose puktuose,** skatinti trumpesniam sustojimui. Toks kainų pakėlimas jau praktikuojamas didžiuosiuose pravažiavimuose miesto centre.

Distrikto Patariamieji Komitetai (CCA)

Sekantys reguliarūs CCA susirinkimai vyks gruodžio mėn. 4-5 d.d. Smulkesnės dienotvarkės šioms sesijoms gaunamos per artimiausią ACCES MONTREAL įstaigą arba telefonu BUREAU INTERCULTUREL MONTREAL.

Miesto Tarybos susirinkimai

Sekantis Miesto Tarybos susirinkimas vyks lapkričio mėn. 27 d. pirmadienį ir gruodžio mėn. 6 d., trečiadienį, 7 val. v. Rotušėje, 275 Notre Dame St. East, Montreal, (Champs-de-Mars Métro).

Kalėdiniai spektakliai

Įvairiuose Kultūros Namuose ruošiamos Kalėdinės dovanos, parodos ir spektakliai.Įvairių kraštų švenčių tradicijos pavaizduojamos Côte-des-Neiges Kultūros Namuose, pavadinimu "Noël en traditions".

Frontenac Kultūros Namai švenčia 10-metį nuo Montrealio Apvaliojo Stalo diskusijų pabėgėlių klausimais su renginiu prancūzų kalba "Pietų Amerikos kalbos: kraštai be balso".

Į visus šiuos renginius įėjimas laisvas, tačiau prašoma iš anksto pasiimti bilietus. **Informacija tel: 872-6211.**

Information: Bureau Interculturel Montréal (BIM) 872-6133

VIVRE MONTRÉAL

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavuose namuose —

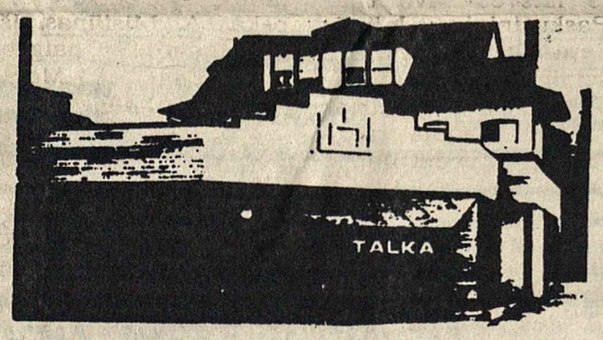

HAMILTONO KREDITO KOOPRATYVAS

„TALKA„

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 31 MILIJONĄ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		IMAME UŽ:	
kasd. pal. čekių sąsk. iki .	5.5%	asmenines paskolas	15.5%
santaupas	7.5%	nekiln. turto pask. 1 m..	12.75%
kasd.pal.taupymo s-ta	7%	nekil.turto pask. 3 m..	14%
90 dienų indėlius	10%	*Nemokamas čekių ir sąskaitų*	
1 m. term. indėlius	11%	*apmokėjimo patarnavimas.*	
1 m. term.ind.mėn.pal.	10,5%	*Nemokama narių gyvybės*	
3 m. term.indėlius	11%	*drauda pagal santaupų*	
RRSP ir RRIF (pensijos)..	8.5%	*dydį iki $2.000 ir*	
RRSP ir RRIF 1 m.	11%	*asmeninių paskolų*	
RRSP ind. 3 m.	11%	*drauda iki $25.000.*	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 10 v. ryto iki 5 v. p.p., trečiadieniais – nuo 10 v. r. iki 1 val. p.p.; penktadieniais – nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro. Liepos–rugpjūčio mėnesiais uždaryta.

Dino VALYKLA

SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIDŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

GUY RICHARD

ROOFER—COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogadengys GUY RICHARD, kuris jau senai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: **364-1470**

AR PASKAITOTE SAVO VAIKAMS IR VAIKAIČIAMS LIETUVIŠKŲ PASAKŲ? AR PAGROJATE LIETUVIŠKŲ DAINŲ PLOKŠTELIŲ? JEIGU JŲ NETURITE - PASISTENKITE UŽSISAKYTI ŠVENTĖMS!!!

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

montreal

"DAINOS TEATRO" AKTORIAI IR MUZIKAI

VYTAUTAS KERNAGIS,
profesionalas aktorius, dainininkas, dainuojamosios poezijos pradininkas Lietuvoje. Jis yra sukūręs daugiau kaip 200 dainų poetų eilėraščiams. Vaidino keliose filmose, dalyvavo daugelyje Lietuvos televizijos programų, įrašė 5 plokšteles. Jis įkūrė ir Kabaretą "Tarp Girnų" ir "Dainos Teatrą", kuriems vadovauja.

ILONA BALSYTĖ,
dainuoja, šoka, vadovauja programoms. Vaidino keliose Lietuvos kino bei televizijos filmose. Ji yra ir pastovi "Labanakt, vaikučiai" televizijos programos dalyvė.

ANDRIUS KULIKAUSKAS,
"Dainos Teatro" muzikinis vadovas. Yra žinomas populiarių dainų kūrėjas— autorius.

MINDAUGAS GABRYS,
aktorius ir muzikas.

EDVINAS DARGIS,
jauniausias grupės aktorius, violenčelę pamėgęs, studijuoja Lietuvos Konservatorijoje.

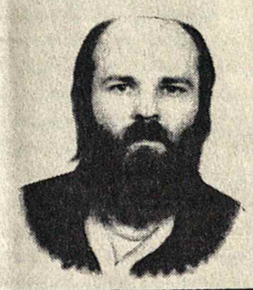

MARIJUS ŠNARAS,
vienas pagrindinių "Dainos Teatro" kompozitorių bei atlikėjų. Jis groja altu, gitara, fortepijonu, bandonija, rageliu ir klarinetu.

GINTARAS TILVYTIS,
groja įvairiausiais instrumentais, nors pagrindinė specialybė — fleita. Jis, kaip ir Marijus ŠNARAS, yra dirbę po 10 metų Klojimo Teatre.

"DAINOS TEATRO" KONCERTAS

VADOVAUJAMAS VYTAUTO KERNAGIO, PASIRODYS MONTREALYJE,

Aušros Vartų parapijos salėje
1465 rue de Sève.

ŠEŠTADIENĮ, 1989 m. gruodžio 2 d. 7 val.v.

TEMA: "TARP GIRNŲ"
(Tai kas populiaru Lietuvoje dabar)

Veiks baras, bus susipažinimas su aktoriais prie kavos ir užkandžių.

BILIETAI: $12

Platinami: Aušros Vartų parapijos salėje, "Rūtos" klube, Šv. Kazimiero parapijoje, P. Adamonio Draudimo Agentūroje.

INFORMACIJA: R. Piečaitienė, tel.: 767-8779.
P. Adamonis, tel.: 722-3545.

ANSAMBLIŲ KONCERTAMS IŠ LIETUVOS RENGTI KOMITETO INFORMACIJA

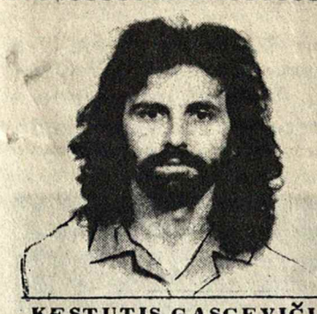

KĘSTUTIS GASCEVIČIUS,
— geriausias būgninkas, tačiau kartais jam tenka groti ir mandolina.

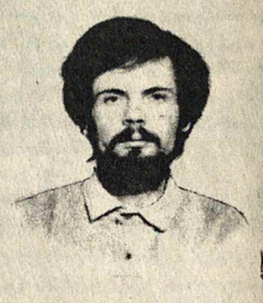

MARIUS ŠADUIKIS,
garso režisorius, kuriuo remiasi ir labai pasitiki visi grupės dalyviai.

• GRUODYTĖ Karla vienerius metus studijuos Vilniaus Universitete lietuvių literatūrą. Sekmės!

• ARAS PIEČAITIS lapkričio mėn. 19 d. RŪTOS KLubo p-ko Br. Staskevičiaus pakviestas, Seselių Namų salėje parodė grupę skaidrių, kurias padarė Hong Konge ir įvairiose Kinijos vietovėse, kur jam teko dirbti 4 savaites. Komentavo, pasakojo ir atsakinėjo į klausimus. Aras Piečaitis yra SR TELECOM Research and Development technologas. Susirinko arti 40 žiūrovų, kurie jam padėkojo gausiais plojimais, o taip pat visų vardu Br. Staškevičius.

Kai kurie žiūrovai išreiškė pageidavimą, kad ateityje skaidrių komentatoriams nereikėtų kelti balso, būtų naudojamas garsiakalbis, ypač, jeigu susirenka daugiau ir vyresnio amžiaus žmonių.

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATA ATSIUNTĖ:
J. Paukštys, J. Riauba S. Andriuškevičius, P. Vizbaras, J. Meliauskas, J. Meilutis /2 m./, V. Blauzdys, V. Pėteraitis /2 m./, A. Čepulis;

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:
po $ 25 - E. Smilgis, A. Jurgutis, Ad. Žemaitytė; po $10 - K. Budrevičius, A. Kenstavičius; po $ 5 - Ip. Tautkus, P. Bendikas, D. Renkauskas, K. Baltramaitis, P. Bernotas; F. Vičiulis;

AUKOS:
po $ 50 - J. Kaributas, KLB Sault Ste. Marie apylinkė (per V. Kramilių/.

VISIEMS - **nuoširdžiai dėkojame!** "NL"

• PRIMENAMAE, kad jau laikas užsisakyti Kalėdinius ir Naujametinius sveikinimus "NL" redakcijoje. Tel.: 366-6220.

PARŪPINAME
Japonų firmų **VIDEO MAGNETOFONUS (VCR)** ir **VIDEO FILMAVIMO KAMERAS,** tinkamas naudoti Lietuvoje. Turime pavyzdžių. Galima atsiimti ir Toronte.
ADAMONIŲ ŠEIMA,
Tel.: (514) - 256-5355.

Dr. JONAS MALISKA
Tel.: 866-8235
Dr. MICHEL HUYNH
Tel.: 866-9297
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon,
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LaSalle, Qué.
H8P 1N5. Tel. 364-4658.

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.B.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

PARDUODAME APARATŪRĄ, TINKAMĄ LIETUVAI:
video kameras, video įrašymo aparatus, televizijos, radijo, magnetofonus, bevielius telefonus gausite **papigintomis kainomis pas: R/C LEON SERVICE,**
5887 Sherbrooke St. W. Montreal tel.: (514) 488-3363,
Toronte tel.: (416) 886-7659

Aparatai yra šių firmų: Toshiba, Akai, Aiwa, National Panasonic M7, GVC, NEC, Sony, Sanyo.

Two kassete radio -$129.- Video nuo $399.-
Video camera : $1499.-

HONEY FOR SALE !
Direct from the beekeeper. $1.20 per pound.
Delivery could be arranged too!. Please call:
Tel.: 627-1328

Maurice Electrique Ltée
ENTREPRENEUR ÉLECTRICIEN — ELECTRICAL CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUÉ. H8P 2C8 TEL: 366-5484

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (Storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Suite 500 A. Montreal, P.Q. H3A 2G6
Telefonai: 844- 7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 De Seve St., Montreal, Qué., H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830
Skyrius: 3907 A Rosemont Blvd.
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI
Aktyvas-virš $26,000,000 Rezervas - virš $1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS...	11¼%		
TERM. INDĖLIUS:		Taupymo specialios sąsk. .	6 %
1 metų.....	10 %	Taupymo su gyv. draud.....	5¾%
180 d. - 364 d.	9¾%	Taupymo kasdienines sąsk..	5½%
120 d. - 179 d. ...	9½%	Einamos sąskaitos.....	4½%
60d. - 119 d. ...	9¼%	RRIF - RRSP-term.	11¼%
30 d. - 59 d.	9 %	RRIF - RRSP-taup.	6½%

IMA UŽ:
Nekiln. turto - nuo 12¾% Asmeninės - nuo 13%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	3907 Rosemont
Pirmadieniais	9.00-3.00	10.00-2.00
Antr., Treč.	9:00-3.00	--------
Ketvirtadieniais	12:00-8:00	3.00-7.00
Penktadieniais	10:00-6:00	2:00-6:00

KNYGOS IŠ LIETUVOS
Norintieji įsigyti "VAGOS" ir "MOKSLO" leidyklų išleistų knygų Lietuvoje, gali kreiptis į tų leidyklų atstovą Kanadoje ir JAV-ėse, **Liudą Stankevičių, 1053 Albanel Cr., Duvernay, Laval, P.Q. H7G 4K7, Tel: 669-8834.**

Les Peintures Perez Painting
RESIDENTIAL - COMERCIAL - INDUSTRIAL
STUCCO & WALL PAPER
D. Perez President
Tel.: 365-6444
2422 MENARD - LASALLE
P. QUE H8N 1J5

LASALLE AUTOMOBILE INC.
* Automobilių nuoma
* Naujų ir vartotų pasirinkimas
* Parėvimas
* Aptarnavimas
Dodge Chrysler Camions Dodge Trucks
366-7818
1660 Lapierre coin La Vérendrye

Member
Foto M.L.S. SISTEMA
D.N BALTRUKONIS
IMMEUBLES - CLASSIC INC.
NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS
445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.
Tel: 273-9181 .....Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS
PETRAS ADAMONIS C. I. B.
Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355
GAISRAS * AUTOMOBILIAI * ATSAKOMYBĖ * GYVYBĖ
ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1L7

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd
DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ
6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. H1T 3A6
ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.
TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALIUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALIUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS.
SAVININKAS: John OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais : nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS
B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Notarai
J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS
Suite 1143, Sun Life Building
1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6
Tel. (514) - 871-1430